

KEMAL'İN RÜYASI

KEMAL'S DREAM

Ahmet Polat Fotoğraf Sergisi

Photography Exhibit by Ahmet Polat

Hollanda Kralliyeti

foam

Ahmet Polat - Kemal's Dream is curated by Foam Amsterdam

Depo / İstanbul

10 Mart / March

21 Nisan / April 2012

Konak Galeri / Mardin

6 Mayıs / May

27 Mayıs / May 2012

Çeviri / *Translated by*

Liz Amado

Grafik tasarım / *Graphic design by*

Kült Cultural Management / Eray Kula

Ahmet Polat'ın Türkiye'de yaşayan genç insanları konu alarak ürettiği bir fotoğraf serisi olan Kemal'in Rüyası 10 Mart – 21 Nisan 2012 tarihleri arasında Depo'da izleyiciye sunuldu. Polat Türkiye'de yaşadığı ve çalıştığı altı yıl boyunca, İstanbul'dan Karadeniz Bölgesi'ne, Güneydoğu'dan Ege Bölgesi'ne birçok yere seyahat etti, dostları ve yeni tanıdığı insanlarla söyleşiler yaptı, fotoğraflar çekti. Bu seyahatler kişisel bir doküman oluştururken, genç bir jenerasyonun hayatlarından anıları ve durumları daha yakına getiren coğrafi bir tarama da ortaya çıkardı.

Sanatçının proje kapsamında yayınlanan kitabı Kemal's Dream'de de yer alan bu fotoğraflardan yansıyan çeşitlilik, 'gençlik'i net ve kesin bir kategori olarak ve bütünlüklü bir imgeyle tanımlamayı imkânsız kılan içiçe geçmiş farklı sosyal, politik ve ekonomik katmanların ipuçlarını da içeriyor. Kitapta fotoğrafların yanı sıra Meltem Ahıska ve Andrew Finkel'in yazıları da yer alıyor.

Kemal's Dream, a photo series by Ahmet Polat which focuses on young people in present-day Turkey, was exhibited at Depo between 10 March – 21 April 2012. For the past six years, Polat has lived and worked in Turkey. He travelled from Istanbul to the Black Sea and from the Southeast to the Aegean region to visit, photograph and interview friends and new acquaintances. This resulted in a personal chronicle, as well as a geographic survey that captures and brings closer instances from lives of a younger generation.

The diversity reflected in these photographs, which are also included in the artist book with the same title published as part of the project, provides glimpses of certain social, political and economic layers which are interwoven and make 'youth' almost impossible to define as a clear category and with a unified image. The book includes articles by Meltem Ahıska and Andrew Finkel.

Daha önceki işlerinde olduğu gibi Polat bu fotoğraflarda önyargılar ve kabullerin arasındaki karşılıklı etkileşimin peşine düşüyor. Polat bir belgesel fotoğrafçı olarak geleneksel görsel dili kullanırken, diğer yandan dinamik ve katmanlı kompozisyonlarıyla bunun ötesine geçmeyi başarıyor. Hollandalı bir anne ve Türkiyeli bir baba tarafından yetiştirilmesinin de etkisiyle işlerinde içeriden ve dışarıdan olanın perspektiflerini birleştirebiliyor; bu tip bir kaynaşma ele aldığı kişi ve konularına yaklaşımında dikkati çekiyor.

Ahmet Polat, ICP'nin (Uluslararası Fotoğrafçılık Merkezi) "Genç Fotoğrafçı" ödülü sahibidir. Fotoğrafları, İstanbul Modern, FOAM, Amsterdam Rijks Museum gibi kurumlarda ve Fransa, Avusturya, Almanya, Slovenya, Malezya ve Belçika'da çeşitli sergilerde yer almıştır. BKVB Vakfı ve Mondriaan Vakfı'ndan çeşitli uluslararası burslar kazanmıştır. Prix Pictet ve Anna Cornelis ödüllerine aday gösterilmiştir. NY Times, Paris Match, De Volkskrant, Vrij Nederland gibi yayınlar için hazırladığı işler yanında, fotoğrafları Vogue, Beeldcultuur, Quest ve Vice dergilerinde yer almıştır. Halen İstanbul'da çalışmaktadır.

Kemal'in Rüyası İstanbul'dan sonra 5 Mayıs – 27 Mayıs 2012 tarihleri arasında Mardin Konak Galeri'de sergilendi. Mardin Sinema Derneği'nin katkılarıyla açılış günü Ahmet Polat fotoğrafı üzerine bir sunum ve 'Anlat Bana: Dövmeler/Ağitlar/Hikâyeler' (yön: Uğraş Salman ve Mehmet Sait Tunç) belgeselinin gösterimi yapıldı. Depo'daki sergiye paralel etkinliklerden biri, 10 Mart 2012'de Ahmet Polat'ın yanısıra gençlik üzerine araştırmalar ve gençlerle birlikte çalışmalar yürüten Prof. Leyla Neyzi ve Yörük Kurtaran'ın konuşmacı olarak katıldığı paneldi. Sergi koordinatörü Aslı Çetinkaya, panelin moderatörlüğünü üstlendi:

Just as in his earlier work, Polat seeks the interplay of expectations, prejudices and affirmation. As a documentary photographer, Polat makes use of traditional visual language, but is able to transcend it through his dynamic and layered compositions. Due to his upbringing with Dutch mother and Turkish father, he has integrated both perspectives of the outsider and insider in his work and such a fusion is evident in his approach to his subject.

Ahmet Polat is a recipient of ICP's (International Center of Photography) "Young Photographer" award. His work has been presented in art institutions like the Istanbul Modern, FOAM, The RijksMuseum in Amsterdam and he exhibited in various countries including France, Austria, Germany, Slovenia, Malaysia, and Belgium. He has received several international scholarships from Foundation BKVB and The Mondriaan Foundation. He's been nominated for Prix Pictet and Anna Cornelis prizes. Besides his commissioned work for NY Times, Paris Match, De Volkskrant, Vrij Nederland, his work has been published in French Vogue, Beeldcultuur, Quest and Vice magazines. He is now currently working in Istanbul.

Right after the show at Depo, Kemal's Dream travelled to Mardin for an exhibition at Konak Gallery between 5 May – 27 May 2012. On the exhibition opening day, with the kind support of Mardin Cinema Association, a brief presentation on Ahmet Polat's photography and screening of the documentary 'Tell Me–Tatoos / Laments / Stories' (dir: Uğraş Salman and Mehmet Sait Tunç) were organized. One of the parallel events during the exhibition at Depo was the panel talk held on March 10, 2012, with the participation of Ahmet Polat, Professor Leyla Neyzi and Yörük Kurtaran who also work with and conduct research on youth. The coordinator of the exhibition Aslı Çetinkaya moderated the panel discussion:

Aslı Çetinkaya: Dün açılan Ahmet Polat Kemal'in Rüyası sergisi vesilesiyle, bu fotoğraf serisinin konu aldığı 'gençlik' meselesi üzerine araştırmaları, çalışmaları olan kişilerin katılımıyla bir panel tartışması yapılması planlanmıştı projenin en başında. Bugün onun için biraradayız. Ahmet Polat'ın 56 fotoğrafının sergilendiği Kemal'in Rüyası, 2011 yılında Amsterdam'da FOAM fotoğraf galerisinde sunulmuştu. Serginin küratörlüğünü de yine bu kurum üstleniyor. Mayıs ayında da Mardin'de izlenebilecek.

Bugün Ahmet Polat'la birlikte iki konuğumuz daha var: Profesör Leyla Neyzi – Antropolog, Sosyolog, Sabancı Üniversitesi öğretim üyesi. Şu anda "Türkiyeli Gençler Anlatıyor: Sözlü Tarih Çalışmalarının Geçmişle Yüzleşme, Toplumsal Uzlaşma ve Demokratikleşmeye Katkısı" projesini yürütmekte. Yörük Kurtaran Toplum Gönüllüleri Vakfı Genel Müdürü ve Bilgi Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Birimi Yöneticisi.

Şimdi ilk olarak Ahmet belki sergi hakkında bilgi verebilir. Bu serinin başlangıç noktası ve nasıl ilerlediği konusunda bir şeyler söyleyebilir.

Aslı Çetinkaya: At the very outset of the project, we had planned to organize a panel discussion with the participation of people working, doing research on issue of "youth" on the occasion of the photo exhibit by Ahmet Polat titled Kemal's Dream, which features a photography series on this very topic. This is the reason why we are here today. Kemal's Dream, which includes 56 photographs by Ahmet Polat, was exhibited at FOAM Photography Gallery in Amsterdam in 2011. The same gallery is curating the exhibition here. The exhibition will be held in Mardin in May.

Today, we have two other guests in addition to Ahmet Polat: Professor Leyla Neyzi – Anthropologist, sociologist, professor at Sabancı University. She is currently conducting the project "Young People Speak Out: The Contribution of Oral History to Facing the Past, Reconciliation and Democratization in Turkey." Yörük Kurtaran is the general manager of Community Volunteers Foundation and head of the Bilgi University Youth Studies Unit.

Now, first perhaps Ahmet can give us some information about the exhibition. The starting point of this series and how the project evolved...

Ahmet Polat: Bu sohbet toplantısında bizlere katıldığınız için çok teşekkürler. Bir fotoğrafçı olarak kendi yolculuğumdan biraz bahsederek söze girmek istiyorum çünkü bu serginin başlangıcı açısından önem taşıyor. Türkiye’de fotoğraf çekmeye 1996’da başladım. Daha çok kendi hikâyem ve kendi köklerim hakkında araştırmalarım üzerine çalışıyordum. Hollanda’da doğdum ve yetiştim, Türkiye’ye sadece tatillerde geliyordum. O yüzden kültür hakkında fazla bilgi sahibi değildim, sadece dışarıdan bir izleyiciydim. Bu kültür içinde kendi yerimi bulabilmem yıllarımı aldı. 2006 yılı gibi, Türkiye’de birkaç yıl yaşadktan, Anadolu’da Karadeniz kıyılarını Doğu’yu, Ege’yi dolaştıktan sonra bu ülke hakkındaki bilgilerimi içselleştirebildiğimi hissettim. Burada okumamış, askere gitmemiş olsam da insanları, özellikle o zaman ait olduğum jenerasyondan gençleri meşgul eden meseleleri anlamaya başlamıştım. İzole olma halinden bir çıkış hissediyordum. Türkiye’de kimi şeyler daha iyiye gidiyor görünür, Türkiye ve İstanbul hakkında daha fazla heyecan hissedilirken ülkeyle ilgili birçok şeyi sorgulamaya devam ediyordum.

Ahmet Polat: Thank you all for joining us here for this conversation. I want to start by talking a little bit about my journey as a photographer because it is very important for the beginning of this exhibition. I started photographing in Turkey in 1996. I mostly started working on my own stories and my own research for my roots. I was born in Holland, raised there and I only came to Turkey during holidays. So I did not really understand that much about the culture, only as an outsider. It took me many years to find my place in this culture. I felt that sometime around 2006, after living in Turkey for several years, traveling in Anatolia from East to Black Sea coast, to the Aegean sea, I started to internalize what this country was about. Even though I did not study here, did not go to the army I did understand and related more to the issues the people were dealing with, especially with the young people as I was part of that generation at that time. It was coming out of an isolation, I felt. While things seemed to going better in Turkey, opening up more and there was more excitement about Turkey and İstanbul, I was still questioning a lot of things about the country. For me the biggest excitement was to see this young generation. It was

Benim için en büyük heyecan bu genç jenerasyonu görmektir. 1999 senesinde, tuhaf bir başlangıç ama, ilk büyük depremin ardından Türkiye'deki o potansiyelin farkına vardım. Depremden hemen sonra İstanbul'dan birçok genç insan yardım etmek üzere Yalova, Gölçük ve daha sonra da Düzce'ye gitmeye başladı. Ben de bunun bir parçasıydım; çeviri yapıyordum, Kızıl Haç'a yardım ediyordum, elimden ne gelirse yapmaya çalışıyordum. Akşamları da yüzlerce genç insan hep beraber zaman geçiriyorduk, bir arada. Bu dönemin ardından İstanbul'a döndükten sonra da birbirimizi görmeyi sürdürdük ama sanırım o çok üzücü iki olay esnasında bazı şeyler değişti, dönüşüme uğradı. Güçlü bir şeyler ortaya çıktı, bir ateş yandı. Genç insanlar sahip oldukları gücün farkındaydılar ve bunu harekete geçirmek, kullanmak istiyorlardı. Bu konu zihnimde dönüp durdu; böyle bir potansiyel neden kullanılmıyor, nereye gidiyor diye soruyordum. Yıllar sonra Bilgi Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olduğumda ise tamamen farklı bir öğrenci jenerasyonu ile karşılaştım. Orada benzer bir güç veya ateş hissetmedim. Bu kadar potansiyeliniz var, bununla ne yapacaksınız diye hakikaten merak ediyordum. Orada çalışırken başka bir yönle karşı karşıyaydım; bu jenerasyonun üzerinde daha ağır bir yük vardı. Bu da başka bir sebepti; bu konuyu üzerinde konuşup, tartışabileceğimiz bir şey haline getirmek istiyordum. Benim dilim fotoğrafçılık. Araştırmacı değilim; bu daha çok sezgisel bir şey. Biraz zaman aldı ama en sonunda işte buradayız. Bu sergi Türkiye'deki genç jenerasyonun durumunu tartışmak için bir fırsat oluşturuyor. Bazen bazı meseleleri tartışmaktan bir miktar rahatsızlık duyuyorum. Her şey son derece politize edilmiş durumda, nesiller arasında büyük uçurumlar var ve kimi konular tabu sayılıyor. Umarım bugün oldukça saygılı biçimde bu meselelerden bazılarını değinebiliriz. Ben işim aracılığıyla bunu yapmaya çalıştım, toplumun farklı katmanları içinde fotoğraf çekmeye uğraşırken saygılı olmaya da özen gösterdim. Amacım bu fotoğraflar vasıtasıyla kutuplaşmış gruplar yaratmak değil. Tek bir yargıya varmaya kıyasla çok daha nüanslı bir durum söz konusu. Toplum içinde birçok katman var ve konuya bu perspektiften bakabilmek oldukça önemli. Açılıştaki söyleyeceklerim bunlar. Konuşmalar ilerledikçe ekleyeceklerim mutlaka olacaktır.

1999, during the first big earthquake of that year, a weird start but I realized that potential in Turkey. Few days after the first earthquake, a lot of young people from Istanbul started to travel to Yalova, Gölçük and later on to Düzce to help out. I was part of that; I was translating, helping the Red Cross, doing whatever I could. During the evenings we were together with hundreds of young people, we were all there. After this period, after we got back to Istanbul we continued seeing each other, but something has changed, transformed I think during those two very sad incidents. Something powerful started, a fire started. Young people were aware of a certain kind of strength they had and they wanted to activate it, they wanted to use it. This kept playing in my mind, I was asking why this potential is not being used, where is it going. Many years later I became a teacher at Bilgi University, there I was meeting a totally different generation of students. I did not feel that same kind of power or fire and I was really wondering you have so much potential, what are you going to do with this? While teaching there I was seeing a different side; a heavier, a burden kind of thing upon this generation. So this is another reason, I wanted to talk and discuss about this, make this into something that we can discuss about. My language is photography. I am not a researcher, it is something that I sense. It took me a while but finally we are here. So this makes an opportunity to discuss the state of young generation of Turkish people. Sometimes I feel a bit uncomfortable to discuss some issues; everything is highly politicized, there is a big gap between generations, a lot of issues are taboo. So I hope that we somehow in a very respectful way today we can touch upon these issues. I tried to do it through my work, tried to photograph within different layers of society and be respectful at the same time. It's not my intention through this work to create polarized groups. It is much more nuanced than to have one, single judgment. There are so many layers within the society and it is important to look at it in that perspective. This is what I have to say for the opening. I will definitely have things to add as the conversation gets going.

AÇ: Actually I wanted to ask Ahmet a brief question as well. Here immediately under the photographs there are some city names. Can you talk a little bit about this journey?

AÇ: Aslında bu arada Ahmet'e küçük bir soru sormak istiyordum. Burada fotoğrafların hemen altlarında bazı şehir isimleri var. Bu seyahatin hakkında da bir şeyler söyleyebilir misin?

AP: Gerçekten de toplumun farklı katmanlarına ulaşmaya çalıştım ama sadece bu da değil. Türkiye'nin farklı bölgelerine gitmek istedim; Karadeniz'den Diyarbakır'a, Ankara'dan İzmir'e, Bursa'ya. Anladım ki genç insanlar için bazı çok benzer ortak meseleler söz konusu ve aynı zamanda da bizim bu bölgelerle ilgili bazı beklentilerimiz var. Hâlâ kimliğimizi bulmaya çalışıyoruz. Basit bir örnek verebilirim Diyarbakır'dan: Kent ve orada yaşayanlarla ilgili belirli fikirlerimiz var ama sokağa çıktığımda, gecenin bir vakti break-dance yapan gençleri görmek benim için çok ilginç bir durumdu. Beklediğimiz bir şey değil belki ama gerçekten olan bu. Benim için görselin altındaki yer ismiyle beklentilerin örtüşmediği durumları not etmek oldukça önemli. Belki de bütün bu sergi ve yakında çıkacak kitap da aslında bununla ilgili.

Leyla Neyzi: Davetiniz için çok teşekkürler. Ahmet'in söyledikleriyle ilgili aklıma bir iki şey geldi önce onlarla başlamak istiyorum. Ahmet başta, ben dışarıdan birisi olarak Türkiye'ye baktım dedi ve sonra da Türkiye'ye dışarıdan bakanlar belki onu çok basite indirgeyebiliyorlar dedi. Aslında olumlu tarafından alırsanız, dışarıdan bir bakış antropolojik diyebileceğim bir bakış imkânı da sunuyor. Belki Ahmet'in bakışını da böyle bir bakış olarak düşünebiliriz. Mesele gruplara ayırmak, polarize etmek, ötekileştirmek vs. ise biz burada, kendi toplumumuz içinde fazlasıyla yapıyoruz. Belki hepimizin bu dışarıdan bakışa ihtiyacı var. O bakış belki bizde empati kapasitesini artıracak.

Ahmet fotoğraflarla hikâyeler anlattığını söyledi. Gerçekten bu fotoğrafların hikâyeleri var. Bir sözlü tarihçi olarak ister istemez bu fotoğrafların arkasındaki hikâyeleri de çok merak ediyorum. Belki tartışma bölümünde sizleri de etkileyen fotoğraflar hakkında kendisine de sorular sorup, konuşabiliriz.

Bir başka düşündüğüm şey de duygularla ilgili. Ahmet, örneğin bir sosyal bilimciden farklı biçimde,

AP: I really tried to go for different layers of society but not only that. I wanted to go to different parts of Turkey. From the Black Sea to Diyarbakır to Ankara to İzmir to Bursa, and have seen that there are certain issues which are similar within young people, at the same time there are some expectations we have from these regions. We are still trying to find our identity. One simple example from Diyarbakır; we have a certain idea about the city and people who live there but when I walked out to see young people break-dancing in the middle of the night it seemed to me a very interesting fact, not something that we expect may be but that's what's going on. For me to have those small notes where the location underneath the image does not really fit the expectation is quite important. Perhaps the entire exhibition and the book which will come out soon is all about that.

Leyla Neyzi: Thank you very much for your invitation. Ahmet's words made me think of few points, I want to start with those. Ahmet first said I looked at Turkey as someone from the outside, and then he said sometimes those looking from outside may oversimplify things. Actually, if you look at it from a positive angle, a look from the outside could also offer the opportunity for a perspective I could call anthropological. Perhaps we can consider Ahmet's perspective as such. If the issue is divisive, polarizing, otherizing etc., we are doing more than enough of this here, in our own society already. Perhaps we all need this outside perspective. Maybe that perspective will increase our capacity for empathy.

Ahmet said that he tells stories with photographs. These photographs really have stories. As an oral historian I naturally wonder the stories behind photographs. Perhaps in the discussion section you can also ask questions about the photographs that strike you and we can talk about those.

Another thought I had was regarding dreams. Ahmet, in a different manner than say a social scientist, said that as an artist I act with my feelings. Actually there is also this, gradually these boundaries are blurring, the distinction between art and social sciences is disappearing, and what we call the "affect", has naturally now become one of the most popular fields of interest in social science. So maybe we also have more freedom now to follow

sanatçı olarak duygularımı hareket ediyorum dedi. Ama aslında şu da var; gittikçe bu sınırlar karışıyor, sanat ve sosyal bilimler arasındaki ayrışma bitiyor ve bu duygulanım dediğimiz, yani 'affect' dediğimiz alan aslında şimdi sosyal bilimde en çok ilgi gören alanlardan biri haline geldi. O yüzden bizler de belki daha fazla serbestliğe sahibiz duygulardan hareket etmek için. Burada interdisipliner çalışmalar da çok önemli. Mesela bu çıkacak olan kitapta, Kemal's Dream'de, Meltem Ahıska'nın gençlik üzerine yazdığı çok iyi bir yazı var. Farklı medyaları kullanan kişilerin nasıl aynı dili konuşabileceklerine harika bir örnek.

Sergiyle ilgili benim için önemli olan bir diğer şey, genellemeyi gittikçe zorlaştıran bir dinamizmi yakalamış olması, özelliğin öne çıkması ve gruplaştırmının mümkün olmaması. Bir de fotoğraflara bakarken altlarındaki yöre isimlerine bakmadan neresi olduğunu tahmin etmeye çalıştım. Ahmet'in dediği gibi ben de çalıştığımız iki yöreyle ilgili genellemeler, algılara karşı bir şey nasıl söylenebilir diye düşünüyorum.

Bu girizgâhtan sonra şimdi biraz araştırmadan bahsedeceğim. Türkiye'de gençlere dair çok az çalışma var ve ilginçtir Ahmet'le ilk tanışmamızda onun bana söylediği şeylerden biri de buydu. Bence tartışılması gereken bir nokta. Mesela kadın konusu çok önemli bir konu ve bu konuda birçok önemli araştırma var. Ama gençlik üzerine pek fazla çalışma olmadığı gibi gençlerin de katılımının olduğu çalışma iyice az. Buna rağmen gençler üzerine ve gençlere yönelik söylem dizboyu. Yapılan araştırmaların birçoğu da söylem üzerine kurulu. Bu da bize şunu söylüyor; bu söylemi erişkin toplumu üretiyor, gençler üzerine bir hegemonya var. Bu sadece Türkiye'ye özgü değil; bu moderniteyle ve milliyetçilikle ilgili bir şey. Gençler bir yandan onlardan gelecekle ilgili bir şeyler beklenen bir grup diğer yandan da potansiyel tehlike toplum için. Tabii bunun içinde gençlerin kendileri yok, söylemden bahsediyoruz. Bunları söylememe rağmen itiraf ediyorum ben de gençlik söylemiyle ilgilendim çünkü bir şekilde gençler üzerine ve gençlerle birlikte çalışmak için, bu egemen söylemi de bilmeniz gerekiyor. İster istemez gençler bunu da içselleştiriyorlar. Cumhuriyet Türkiye'sindeki gençler

our emotions. Interdisciplinary work is also very important here. For example in this upcoming book, Kemal's Dream, there is a very good article on youth by Meltem Ahıska. A great example of how people who use different mediums can speak the same language. Another point that's important for me in this exhibition is that it has attained a dynamism that leaves little room for generalization, and instead underscores subjectivity, and prevents dividing into groups.

And as I looked at the photographs I tried to guess the regions without looking at the tags below. As Ahmet says, I also think about how one can say something against the generalized perceptions of the two regions we work in.

After this introduction I will now speak a little bit about the research. There is very little research on youth in Turkey and interestingly enough this was one of the things Ahmet told me when we first met. I think this is a point that is worth discussing. For instance, the issue of women is a very serious issue and there is a lot of important research done in this field. However, not only is there limited research on youth, but the work realized with youth participation is even less. And yet the discourse on and directed at youth is more than plenty. And this tells us the following, the adult community produces this discourse, there is a hegemony over youth. This is not unique to Turkey; it also has a lot to do with modernity and nationalism. On the one hand, youth are a group laden with expectations for the future, on the other hand they are a potential threat for society. Of course young people themselves are not included in this; we are talking about the discourse. Having said all this, I must confess I was also interested in the discourse on youth, because in order to be able to work on and with youth, one has to know the dominant discourse as well. And inevitably the youth internalize this discourse. In Republican Turkey, I think politically the discourse on youth can be examined in three periods. In the early republican era, educated youth were constructed as the guardians of the regime –village institutes, people's houses and in general the university are good examples of this. After this, in the period between 1950 and 1980, especially in the years of conflict, youth rise up as a threat to the regime, yet at the same time they still continue to construct themselves as the

üzerine söylemin politik üç dönem üzerinden ince-
nebileceğini düşünüyorum. Erken Cumhuriyet dö-
neminde eğitimli gençler rejimin bekçisi olarak kurgu-
landılar - köy enstitüleri, halkevleri iyi örnekler buna
ve genel olarak üniversite - ondan sonra 1950-80
döneminde, özellikle çatışmalı yıllarda gençler teh-
like olarak rejime karşı başlarını yükseltiyorlar ama
yine bir yandan da hâlâ o ideal devletin bekçisi ola-
rak kendilerini kurgulamaya devam ediyorlar. 80'den
sonra daha ciddi bir kırılma var sanıyorum. 80'den
sonra devletin o hegemonyayı yeni ve eski şekillerde
sürdürme çabasını görüyoruz. Yani yine eğitim ku-
rumu, askerlik kurumu ve dışarıdan patriyarkal aile
gibi klasik kurumların devam ettiğini görüyoruz ama
yeni ve alternatif alanların da açıldığını görüyoruz; si-
vil toplum, internet, alternatif politik örgütlenmeler
gibi ilginç yeni yol ayrımları oluşuyor diyebiliriz. Tabii
genelleştirme zor ve gittikçe zorlaşıyor çünkü top-
lumdaki ve genç nüfustaki farklılaşmanın, '80 son-
rasında özellikle günümüzde iyice arttığını görüyoruz.
Literatürde söyleme fazla önem atfediliyor ama şö-
yle bir soru da sorabiliriz: bu güçlü söyleme rağmen
gençlerin asıl yaşadıkları deneyimler nedir, yaşantıyla
söylem arasındaki ilişki nedir?

Bu açıdan sözlü tarih çok ideal bir yöntem. Sözlü
tarihi ben antropolojik veya etnografik bir yöntem
olarak düşünüyorum. Yalnızca insanları dinleyip,
onlarla söyleşi yapıp, sadece anlatıları ve kelimeleri
çözümlemek değil. Aynı zamanda Ahmet'in fotoğraf
çekerek yaptığı gibi o insanlarla birlikte olmak, zaman
geçirmek ve belki o suni gelebilecek görüşmeyi gün-
delik hayatın içine yerleştirmek. İşte bütün bunları
düşünerek ve özellikle 80 sonrası kuşağı da merak
ettiğim için bir araştırma yapmaya karar vermiştim.
Şimdi bu araştırmanın aslında tam ortasındayız. İki
senelik bir çalışma, birinci yılı bitti. Sıcacı sığacağına bi-
raz ondan bahsetmek istiyorum.

"Türkiyeli Gençler Anlatıyor" diye koyduk ismini
çünkü burada gençlerin kendi seslerini duymak ve
duyurmak yeni bir başlangıç. Görüştüğümüz, birlikte
çalıştığımız gençleri araştırmanın içine dahil etmek
ve ekibin kendisinin genç olması, çok farklı sesin bir
araya gelmesi önemliydi.

*guardian of that ideal state. I suspect there is a more
serious watershed after the 80s. After 1980, we see the
effort on the state's part to sustain this hegemony in new
and old forms. That is to say we see the continuation of
institutions of education, the military and the patriarchal
family, but we also see the opening of new and alter-
native spaces: we can argue that interesting and new
crossroads emerge such as civil society, the internet and
alternative political organizing. Of course generalization
is hard and getting harder and we see the differences
among the young population increase in the post-80s
and are even more blatant in the present day. Too much
weight is attached to discourse in literature, but we can
also ask the question: what are the real experiences lived
of youth despite this pervasive discourse, what is the re-
lationship between experience and discourse?*

*In this respect oral history is a very ideal method. I re-
gard oral history as an anthropological or ethnographic
method. It is not merely listening to people, conducting
interviews and analyzing narratives and words. At the
time, just as Ahmet is doing by taking photographs, it
means being together with those people, spending time
with them and working to ground that interview which
could possibly feel superficial in everyday life. Thinking
about all these, and especially because I was curious
about the post 80 generation, I decided to do a research.
Now we are actually right in the middle of this research.
It's a two years project, the first year is finished. So, be-
ing right in the midst of the process, I want to talk a little
about this.*

*We have called it "Young People Speak Out" because it is
a new beginning to hear the voices of youth themselves
and to make their voices heard. It was very important for
us to include the youth we worked with in the research
and have a young research team, and bring together
very diverse voices.*

*Why oral history, and why youth, I should also explain
this. Because when one says oral history people think
of finding elderly people, close to death and listening to
historical events in their words. I don't approach oral his-
tory as such to begin with; I don't think people can be
considered as archives. Because, anyway memory does
not function like that.*

Niye sözlü tarih ve gençler, bunu da açıklamak gerekiyor. Çünkü insanlar sözlü tarih deyince mümkün olduğunca yaşlı, ölmeye yakın insanları bulup daha tarihsel olayları onların ağzından dinlemeyi anlıyorlar. Ben sözlü tarihe öncelikle böyle yaklaşmıyorum, insanların arşiv olarak ele alınabileceğini düşünmüyorum. Çünkü bellek zaten böyle çalışmıyor.

Türkiye’de biliyorsunuz geçmiş üzerine bir savaş var. Bugünümüzü ve geleceğimizi geçmiş üzerine yaptığımız kavgalar ve çatışmalar belirliyor. Nüfusun çoğu da genç, 20’li yaşlarında. Demek ki çoğunluk bu üzerine kavga edilen olayları yaşamamış. Yaşamamışlarsa bu olayları nasıl anlatıyorlar ve bunlar hakkında ne düşünüyorlar? Daha genel olarak da tarihi ve geçmişi nasıl tanımlıyorlar? Burada ‘post-memory’ diye bir kavram önemli, post-hafıza diye bazen kullanıyoruz Türkçesini. Yani insanların kendi yaşamadıkları, deneyimlemedikleri olayları nasıl anlattıkları, nasıl aktardıkları, bu olayların nasıl ve hangi kaynaklardan onlara aktarıldığı meselesi.

Diğer bir mesele, hepimizin hayatını etkileyen Kürt

As you know in Turkey there is a war over the past. Our fights and struggles of the past define our present and our future. And the majority of the population is young, in their twenties. Which means that they haven’t lived through the events that are being battled over. If they haven’t lived through these events how do they describe them and what do they think about them? More generally speaking how do they define history and the past? Here, a concept coined as “post-memory” is important. That is to say how people recount, transmit the events they themselves have not experienced, lived through, the question of how and from which sources these events have been passed on to them.

Another issue is the Kurdish movement and Kurdish identity that affects us all. It is presently the biggest issue for our society. This would also go into the research one way or the other. Also the fact that the words East and West are being used more frequently and actually in a way exactly contrary to the geographic and population movement, the rise of a discursive wall. Thinking that this issue also has to be addressed, we wanted the youth we meet with to be from one city in the East and

hareketi ve Kürt kimliği. Toplumun şu anda en büyük meselesi. Bu da bir şekilde bu araştırmanın içine girecekti. Bir de gitgide Doğu ve Batı kelimelerinin daha fazla kullanılması ve bir şekilde coğrafi ve nüfus hareketliliğine tam karşıt olarak aslında, söylemsel bir duvarın yükselmesi. Bu konunun da ele alınması gerektiğini düşünüp görüşeceğimiz gençlerin Doğu'da ve Batı'da birer ilden olmasını istedik. Diyarbakır'da ve Muğla'da çalışmaya karar verdik. Gördüğümüz gençler de dahil olmak üzere herkesin ilk sorusu "niye Diyarbakır? niye Muğla?" oldu. Biz kesinlikle çalışmayı Türklerle Kürtleri karşılaştırmaya dönüştürmek istemedik. Hatta biz özellikle Diyarbakır'da, Kürdistan'da çok cahil olduğumuz için bir sürü yeni şey keşfettik. Mesela bugün Kürdistan dediğimiz coğrafya eskiden Ermenilerin de yoğun olarak yaşadığı bir yerdi. Bunun bellekte ne kadar muhafaza edildiğini, ne kadar çok anlatıldığını görmek çok önemli. Onun dışında mesela Alevi Türkmen nüfusu var Diyarbakır'da. Kürdistan'a özellikle Diyarbakır'a belirli zamanlarda yerleştirilmiş Türkmenler üzerine birçok hikâye var, onların da kendi hikâyeleri var. Aynı şekilde Muğla'da da daha evvelki zamanlarda sürgün edilmiş, çocukları, torunlarının artık orada yaşadığı Kürt aileler var. Son yıllardaki büyük göçü hiç söylemiyorum. Ekonomik göç, zorunlu göç dışında bir de son yıllarda çok önemli üniversiteli göçü. Mesela Muğla Üniversitesi'nde Kürt öğrencilerin sivil toplum içinde çok öne çıktığını, aktif olduğunu görüyoruz. Konu böyle oldukça karmaşık aslında.

Her iki ilde de üniversite olması çok önemliydi bizim için. Üniversiteden öğrencilere sözlü tarih eğitimi verdik ve o öğrencilerin de kendilerinin görüşmeler yapmalarını istedik. Bir senedir sürekli gidip geliyoruz. Geçen yaz tüm proje ekibi olarak önce Diyarbakır'da yaşadık, sonra da Muğla'da. Muğla derken Marmaris, Fethiye, Bodrum'dan küçük dağ köyleri, kasabaları da dahil. 200-250 arası sözlü tarih görüşmesi yaptık, yapmaya da devam ediyoruz. 5 kişilik bir ekibiz. Ekibin yaşlı insanı benim, diğer herkes yirmili yaşlarında. Ekipte fotoğrafçı, videocu bir arkadaşımız var. Diyarbakırlı, Adıyamanlı arkadaşlarımız var. Onlar Kürtçe de bildiklerinden Diyarbakır'da çok yardımcı oldular.

one in the West. We decided to work in Diyarbakır and Muğla. Everyone's -including the young people we interviewed- first question was "why Diyarbakır? why Muğla?" We absolutely didn't want to turn the research into a comparison between Turkish and Kurdish people. Especially in Diyarbakır, because we are so ignorant about Kurdistan we discovered many new things. For example the geography we call Kurdistan today was a place many Armenians lived in in the past. It is important to see how much this is preserved in memory, how much it is recounted. Otherwise, for instance there is an Alevi Turkmen population in Diyarbakır. There are many stories about Turkmens who have been settled in Kurdistan, particularly Diyarbakır, at certain times, and they have their own stories. In the same way, in Muğla there are Kurdish families who have been exiled in the past, whose children, grandchildren now live there. I'm not even talking about the massive migration in recent years. In addition to economic migration, forced migration, recently university migration is also very important. For instance, at Muğla University we see that Kurdish students are very active in civil society. So the issue is actually quite complex.

It was very important for us that both cities had a university. We trained university students on oral history and asked them to conduct the interviews. We have been travelling back and forth for a year. Last summer, as the entire project team we first lived in Diyarbakır, then in Muğla. And when I say Muğla, I mean also including little mountain villages, towns in Bodrum, Marmaris, Fethiye as well. We have conducted between 200-250 oral history interviews, and we're continuing to do so. We are a team of 5. I am the old person in the team, all the rest are in their 20s. We have a photographer video artist in the team. We have friends from Diyarbakır and Adıyaman. Since they speak Kurdish as well they have been most helpful in Diyarbakır.

We have tried to make video interviews to the extent possible. This was my first experience in this field. Actually oral history interviews are conducted with voice recordings. But this aspect of working with young people was wonderful. Young people really liked performance. They were pleased. The more technology, the better. What we experienced was actually the opposite of the approach

Mümkün olduğunca görüşmelerimizi video çekimiyle yapmaya çalıştık. Benim bu konuda ilk deneyimimdi. Aslında sözlü tarih görüşmeleri ses kaydıyla yapılır, birebir. Ama gençlerle çalışmanın bu tarafı çok güzeldi. Gençler performanstan çok hoşlanıyorlardı. Gayet memnun oldular. Ne kadar teknoloji o kadar iyi. Bütün sözlü tarihçilerin aman insanları rahatsız etmeyelim, aman makinalar olmasın yaklaşımının tersini yaşadık aslında. Bilakis Facebook, cep telefonu, video, fotoğraf ve her türlü teçhizatla çalıştık. Tabii iş bunları kitap, web sitesi, sergide kullanmaya gelince değişiyor. Orada bir takım izin ve etik meseleleri var. Neyi nasıl kullanacağız? Buna henüz karar vermedik ama şunu söyleyebilirim; çalışma aşamasında kişilere ulaşmak ve onların hikâyelerini dinlemek zor olmadı. Bu biraz şaşırtıcı. Hiçbir zaman kurumlar üzerinden insanlara ulaşmadık. Çalıştığımız gençlere tamamen kişisel ilişkiler, ağlar üzerinden ulaştık. Görüşme yaptığımız gençleri de mümkün olduğu kadar farklı sosyal sınıflardan, farklı kültürel kimliklerden ve farklı coğrafyalardan seçmeye çalıştık. Onlarla görüşürken tabii yaptığımızın bir araştırma olduğunu ve belirli ürünleri olacağını anlatıyorduk; bir multi-media sergisi ve bir kitap.

Görüşmeler için bizim kafamızda bazı temalar vardı ama doğrudan bir takım konularla ilgili sorular sormak yerine biz aslında daha çok dinleyici olmayı tercih ettik. Bir sohbet ortamı yaratıp tanıştığımız gençlerin kendi yaşamlarına dair anlatılarını, daha öncesine dönük ülkenin ve ailenin yaşamı da olabilir, anlatmak istediklerini olabildiğince kendilerinin kurulumasına olanak verdik. Birlikte zaman geçirerek, iki üç görüşme yaparak bunu yürüttük. Bundan sonra da mümkün olduğu kadar o farklı sesleri bir araya koyan, genel bir takım laflar üretmeye direnen, belki daha edebi diyebileceğim bir seçim yapacağız. Yani fotoğraflı, videolu hikâyeler anlatmayı planlıyoruz.

Yöntemden sonra belki biraz konulardan ve temalardan bahsedebilirim. Ahmet de bahsetti; kuşaklar arasında ciddi bir kırıma olduğunu biz de gördük. Mesela görüştüğümüz bazı gençler kendi kimlikleri konusunda büyük bir çaba içinde ve ilgili de olsalar ilginç bir şekilde kendi yörelerinin veya ailelerinin tarihiyle çok ilgili olmayabiliyorlar. O anlatılarda çok

of oral historians trying not to disturb people, avoiding cameras. On the contrary Facebook, cellphones, video, photography, we worked with all kinds of equipment.

Of course it is a different story when it comes to using these in the book, website, exhibition. Then there are certain questions of permission and ethics. How will we use what? We haven't decided this yet, but I can say this, during the research it wasn't difficult to reach people and listen to their stories. This is somewhat surprising. We never sought people through institutions. We reached out to the youth we worked with entirely through personal relations and networks. We tried to choose the young people we interviewed from different social classes, cultural identities, and geographies to the extent possible. Of course as we met with them we told them that we were doing a research and there would be certain products; a multi-media exhibition and a book.

We had certain themes in mind for the interviews but instead of asking questions about a given topic we chose more to be listeners. We tried to create an environment for conversation and provide the opportunity for the youth to construct narratives of their lives themselves, also possibly the history of the country and their families, the way they wanted to tell it. We did this by spending time together, having two or three interviews. And after this, we will make a selection, one perhaps I could call more literary, bringing together as much as possible different voices, resisting general statements. So we are planning to tell stories with photographs and videos.

After methodology, I can maybe talk a little bit about the topics and themes. As Ahmet also mentioned, we saw a serious rift between generations as well. For example, some of the youth we interviewed, even though they were undertaking a great deal of effort for and were very interested in their own identity, interestingly they were not all that interested in the history of their region or family. There are serious fissures and gaps in those narratives. For instance one can be very interested in cultural or national identity or a geography in abstraction, yet the questions such as "what's your grandfather's name" or "what did he do?" might be left unanswered. We also saw that there was not much interest or transmission of the past of the local or family. We found that this

ciddi kınılma ve boşluklar var. Diyelim soyut anlamda, kültürel kimlik veya ulusal kimlik ya da bir coğrafyayla çok ilgili olunabilir ama 'senin dedenin adı ne?' veya 'ne yapmış?' soruları yanıtsız kalabilir. Geçmişle ilgili, yerele ya da aileye fazla ilgi olmadığını, çok fazla aktarım da olmadığını gördük. Bu aktarımın yerini bir takım mitik hikâyelerin doldurduğunu, çok farklı kaynaklardan bir takım parçalanmış metinlerin bizim için bir şekilde yeniden kurgulandığını gördük. İçerik okuldan gelmiş, milli eğitim kökenli metinler, internetten ya da sinemadan gelmiş bir takım fragmanlar, aileden gelen hikâyelerden oluşuyor. Ortaya bir çeşit farklı tarih anlatısı çıktığını gördük. Bizim için bu gerçek mi değil mi çok önemli değil. Bellek çalışmalarını zaten şunu gösteriyor; biz geçmişle aslında yalnız bugün için ilgileniyoruz. Bizim için de onların kendi, öznel kültürel kimliklerini kurarken tarihten neleri aldıkları ve o anlatıyı nasıl kurguladıkları önemliydi. Öyle bir ülkede yaşıyoruz ki kimsenin tutarlı bir hikâye anlatacak hali yok çünkü sürekli bir iç çatışma

transmission was replaced by certain mythic stories, that certain fragmented texts from a variety of resources were somehow reconstructed for us. The content is made of texts from school based on national education, certain fragments from the internet or the movies, stories from families. We saw that a different type of historical narrative emerged. For us, it is not all that important whether this is true or not. Memory research anyway reveals that we are only interested in the past for the present. So for us, what was important was what they took from history as they constructed themselves, their subjective cultural identities, and how they constructed that narrative. We live in such a country that no one can manage to tell a consistent story because psychologically we are always in a state of inner conflict. And the narratives reflect precisely this. The person who tells you something one day says the exact opposite the next day and there is actually no problem, this makes a lot of sense in this country. Therefore, to the extent possible, we tried to go beyond these conflicts and contradictions.

halindeyiz ruhsal olarak. Anlatılar da tamamen bunu yansıtıyor. Bir gün size bir şey anlatan kişi ertesi gün tam tersini söylüyor ve hiçbir sorun yok aslında, bu çok mantıklı bu ülkede. Onun için mümkün olduğu kadar bu çatışma ve çelişkilerin üzerinden gitmeye çalıştık.

Zaman dışında ve onunla bağlantılı olarak mekân da çok ilginç bir diğer alan. Metafizik anlamdan, gerçekten yaşadığınız mekâna kadar, bu kavramın Türkiye’de ne kadar önemli olduğunu hakikaten gördük. Bu geçmişteki bir mekâna duyulan nostalji ya da yaşanmak istenen gelecekteki mekânla ilgili hayaller olabilir. Coğrafya, mekân, yer ve tabii yerle birlikte gelen bedenler, objeler, hisler, duygulanım dünyası bunlara çok yaklaşılmaya çalıştık. Burada mesela çocukluk anıları çok önemli kapılar açıyor. Bu özellikle Diyarbakır’da çok zor anıları ortaya çıkardı. Çünkü görüştüğümüz çocuklar o 90’lı yılların en kötü dönemlerini yaşamamış olsalar da özellikle en küçük oldukları yaşlara ait, Diyarbakır’da sürekli tekrarlanan ve artık kolektif belleğe yerleşmiş ve aslında orada bir şekilde genelleşmiş de diyebileceğimiz anlatılar dinledik. Örneğin devlet şiddeti çeşitli şekillerde yaşanmıştır ama hikâyeler hep aynı; yani diyelim eve polis baskını hikâyesi, bunlar da artık mitik hikâyeler. Mesela okulda şiddet, özellikle dil üzerinden okulda yaşanan, Kürtçe bilip Türkçe bilmeyen çocuğun okuldaki ilk gününün hikâyesi. İlginçtir biz bu hikâyeleri sormadık. Bu hikâyeler bize anlatıldı. Bunu her zaman hissediyorum bu sefer daha da belirgindi; insanlar Türkiye’de konuşmak istiyorlar. Bir yandan çok korkuyoruz bir yandan da anlatmak istiyoruz. O yüzden biz tüm istediklerimizi hiç sormadan aldık ve hatta daha fazlasını. Bir de sanırım gençlerin yaşadığı dönemle ilgili, medyayla da ilgili bir itiraf kültürü söz konusu. Bir performans, bir sürekli oyun hali gerçekten oluşturduk çünkü biz de suni bir şey yapıyoruz sonuç olarak.

Nasıl aynı anlatılar tekrar ediyor dedim, dil de aynı şekilde. Aynı kelimeler ve deyimler. Diyarbakır’daki görüşmelerde benim anlamadığım kelimeler oluyordu. Bir süre orada yaşadıkça anladım. YİBO (Yatılı İlköğretim Bölge Okulu) kelimesi bile bana bir şey ifade etmiyordu, şimdi birisi YİBO’yu anlamayınca ben

Other than and also in connection with time, space is another very interesting field. From its metaphysical connotation to the actual space we live in, we have really seen in Turkey how important this concept of space is. This might be nostalgia for a space from the past or it can be dreams about a space we desire to live in in the future. Geography, space, place and of course the bodies, objects, feelings, world of emotions that accompany that place, we really tried to get close to these. Here for instance childhood memories open very telling doors. This brought out very difficult memories especially in Diyarbakir. Because even though the children we interviewed have not experienced the worst parts of the 90s, we heard narratives that are constantly repeated in Diyarbakir and have by now taken root in collective memory and we could in some way call generalized, especially in their earliest childhood memories. For example state violence must have been experienced in various different ways, but the stories are always the same; let’s say house raids by the police, these are now mythic stories. For instance, violence at school, especially regarding language, the story of the first day of school for the child who speaks Kurdish but doesn’t know Turkish. Curiously enough we never asked about these stories. These stories were told to us. I always feel this, this time it was more evident, people in Turkey want to talk. On the one hand we are very scared; on the other hand we want to talk. That is why we got all we wanted and more without asking. I think this has also to do with the period youth live in, there is also a culture of confession with the media. We really constituted a performance, a constant state of play because in the end we are also doing something artificial.

You how I said the same narratives are repeated, so is the language. The same words and idioms. In the interviews at Diyarbakir there were words I did not understand. After I lived there a while I understood... Even the word YİBO (Regional Boarding Elementary School) did not mean anything to me, now I am surprised when someone does not understand YİBO. But this is also the case in Muğla. In Muğla there was a very specific local Turkish, different words are used in different parts of the city. There is a language of agriculture and livestock, tourism also has its own unique language. We thought intensely about language, the use of language and the meanings of different words.

şaşıyorum. Ama bu Muğla'da da böyle. Muğla'da da çok yerelliği olan bir Türkçe vardı, farklı yerlerinde farklı kelimeler söyleniyor. Tarım ve hayvancılıkla ilgili bir dil var, turizmin gene kendine özgü bir dili var. Dil, dilin kullanımı ve farklı sözcüklerin anlamları üzerine çok düşündük.

Tekrar eden kelimeler sadece Türkçe, Kürtçe ya da yerel dile özgü değil daha küresel ortamda dönen kelimeler de; mesela 'travma' sözcüğü. Bakıyorsunuz transkripsiyona bir sayfada yirmi tane 'travma' kelimesi var. Peki o zaman bu kelime ne anlama geliyor? 'Bedel' kelimesi örneğin ya da Diyarbakır'da çok geçen 'yaşanmışlık'. İlgimizi çeken ve sanki ortaya çıkan şöyle bir şey vardı; bu kuşakta yeni bir politik öznellikten bahsedebilir miyiz? Örneğin 80 kuşağı için sürekli 'apolitik kuşak' diye yine bir takım söylemler üretilirdi. Ben bunun zaten haksızca olduğunu düşünüyordum ve politika kelimesinin artık farklılaştığını, yeni anlamlar kazandığını da düşünüyorum. Nasıl politik olunur meselesi artık çok farklı, bunun öznellikle ilişkisini çok iyi düşünmek gerekiyor bu kuşak için. Yeni bir özne olma

The words that are repeated are not unique to Turkish, Kurdish or the local dialect, there are also those that circulate in the global environment, like the word "trauma". You look at the transcript, there's the word trauma twenty times on one single page. Then what does this word mean? The word "price" for instance or "lived experience" employed frequently in Diyarbakır.

What was possibly emerging interested us; can we speak of a new political subjectivity in this generation? For instance for the 80s generation, there were constantly discourse of an "apolitical generation". I thought anyway that this was unfair and I also think that the word politics has changed and assumed new meanings. The issue of how one becomes political now is an entirely different question, the relationship of this to subjectivity for this generation has to be thought through extensively. I think what is coming to the foreground now is a new form of being a subject, new forms of organizing and self-expression in the global environment, through the media. We also saw how constrained the people we spoke to felt by society and classic institutions of the state and how they constantly sought new channels, this might sometimes

biçimi, küresel bir ortamda, medya ortamında yeni örgütlenme biçimleri, yeni kendini ifade biçimlerinin öne çıktığını düşünüyorum. Konuştuğumuz insanların toplumun, devletin kurumları gibi klasik kurumlar tarafından ne kadar çok kendilerini kısırlanmış hissettiklerini ve sürekli bir yeni kanal aradıklarını, bu kanal bazen ülkeden tamamen kaçmak gibi de olabilir ama bazı kesimlerde de bu sivil toplum alanının da, yeni gelişmekte olan kamusal alanın da aslında biraz yaralarına deva olabildiğini ama bir yandan da tabii bu alanın ne kadar kırılgan olduğunu görüyoruz. Örneğin geçen sene konuştuğumuz bazı gençlerin son birkaç ayda bile ne kadar değiştiğini, aslında daha muhafazakârlaşıklarını veya başka türlü konuştuklarını görüyoruz. Türkiye’de bir takım şeylerin son derece hızlı destabilize olduğunu ve bunun da insanlar üzerinde çok hızlı etki yarattığını fark ettik.

Belki bir alıntı okuyarak bitirebilirim. Bu Muğla’da konuştuğumuz ama Diyarbakırlı bir genç, çok aktif birisi: “Bir şeylerin değiştiğini de görüyorum. Çevremden başlayarak bir şeyler değişiyor. Ben bir Kürt genç olarak belediye başkanının karşısına çıkabiliyorum, Muğla gibi bir yerde. Politik düşüncemi ifade edebilirim ve çekinmiyorum. İsterse beni dışarı da atabilir, ama ben bu alanda olmaya devam edeceğim.” ve devam ediyor. Teşekkürler.

AÇ: Çok teşekkür ediyoruz, bu sunum için. Oldukça detaylandırınız bizim için. Şimdi Yörük Kurtaran’a dönelim. Kaç üniversitede aktif vakfınız?

Yörük Kurtaran: 110 üniversite kampüsünde.

AÇ: Doğrudan gençlerle sosyal sorumluluk projeleri kapsamında çalışıyorlar. Burada kısaca karşılaştırmalı olarak gençler kimdir sorusuna ihtiyaç var, “Onun üzerinde konuşacağım” demiştiniz.

YK: Bugün gençlerle ilgili bu mevzuu konuşuyorken belki iki dakika bunun zemininden bahsetmek gerekiyor. Ben buna Türkiye’deki gençlerle ilgili efsaneler diyorum aslında. Bir tanesi, gazetelerde kitaplarda gençler şunu yapıyor bunu yapıyor diye duyarız hep ve algımız gençler eşittir öğrenciler diyedir. Basit bir örnek olarak 2008 Birleşmiş Milletler Gençlik

be completely fleeing the country, but for certain segments also that the sphere of civil society, a newly developing public space can also soothe the wounds to a degree, albeit being still really fragile. For example we see that some of the youth we spoke to last year changed so much over the last few months, became more conservative or began to talk differently. We realized that certain things in Turkey became destabilized very rapidly and this had a very rapid impact on people.

Perhaps I can finish by reading a quote. This is a young person we spoke to in Muğla but he is actually from Diyarbakir, a very active person: “I also see that certain things are changing. Starting with my environment, some things are changing. As a Kurdish youth I can go stand before the mayor in a city like Muğla. I can also express my political opinion and am not intimidated. He can throw me out if he wants, but I will continue to be in this space.” And he does. Thank you.

AÇ: Thank you very much for this presentation. You’ve provided us with a lot of insight. Now let’s turn to Yörük Kurtaran. How many universities is your foundation active in?

Yörük Kurtaran: In 110 university campuses.

AÇ: They work directly with youth in the scope of social responsibility projects. You had said that you were going to speak here about the need for a comparative approach who is youth.

YK: When talking about this issue regarding youth today perhaps it is necessary to take a few minutes to mention the backdrop of this. Actually I call this the myths about youth in Turkey. One of these is we constantly hear in newspapers, books, youth are doing this, youth are doing that and our perception is youth equals students. Just to give a simple example, according to the UN Youth Report among the youth between ages 15-24 in Turkey, 30% is in education, 30% is working and 40% is neither in school nor working. So there is no such thing as youth equals students. Furthermore, if you look at the OECD average, we are the proud bearer of the title having the least number of high school graduates among OECD countries. 65 to 70% of youth manage to graduate

Raporuna göre Türkiye'deki 15-24 yaş arası gençlerin %30'u eğitim içinde, %30'u çalışıyor, %40'ı ne okuyor ne çalışıyor. Bu yüzden genç eşittir öğrenci diye bir şey zaten yok. Ayrıca OECD ortalamasına bakarsanız OECD ülkeleri içinde liseden en az mezun veren ülke ünvanını gururla taşıyan bir ülkedeyiz. %65 -70 civarında gençler bir şekilde liseden mezun olabiliyor. Bunu birileriyle konuştuğunuz zaman büyük ihtimalle "ah bugünün gençleri okumak da istemiyor" diyebilir. Belki soruyu tersten sorup liselerde ne sorun var ki gençler o liseleri bitiremiyorlar diye sormak gerekiyor. O yüzden gençler kimdir sorusu içinde de, bir kere gençler homojen değil, bunu çok ayrı bir yere koymak gerekiyor. Diyarbakır'da 19 yaşında bekâr ve hamile bir kadın olmakla Niğde'de 20 yaşında erkek bir öğrenci olmak arasında dağlar kadar fark var. O yüzden bir homojenlik yok. Tabii bu iki kişinin de farklı ihtiyaçları var. Farklı hayatlar yaşıyorlar zaten. Bir ikincisi gençlerle ilgili konuşuyorken şundan bahsediyoruz; tarihsel kırılmalar çerçevesinde ya onlara hep iyi şeyler atfediyoruz ya da onları bir sorun olarak görüp çözümler üretiyoruz. Kısaca toptancı bir anlayışımız var. Bu anlayışın kendisi bazı riskler barındırıyor. Üçüncüsü, büyük ihtimalle buradaki herkes gibi benim de başıma gelen şu lafı yediğimiz anlar vardır hayatımızda, büyük ihtimalle bunlar da ailemizden gelir: "Ben senin yaşıdayken bunları yapıyordum oysa ki sen bugün şunları yapıyorsun." Bunu diyenlerin kafasındaki genç anlayışıyla ilgili şöyle bir problem var; genç olma halini zamandan ve mekândan bağımsız bir şey olarak görüyorlar. Yani 70'li yıllarda bir biçimde birileri genç olmuş, kafalarında o döneme dair yaşanmış bir gençlik var ve bugünün gençlerinden de o yılların genciymiş gibi olmalarını bekliyorlar. Oysa ki hayat böyle bir şey değil. Tersine bakarak söyleyelim, benim anneannem 85 yaşında "Anneanne neden internet kullanmayı bilmiyorsun? Yuh sana!" demiyorum açıkçası çünkü başka bir hayattan gelmiş, başka bir zamanda yaşamış, bugün de başka bir zamanda yaşıyor ama arada böyle bir fark var. O yüzden bu kuşaklar arası bir şey, eskiyi zaten kötümser bir biçimde algılamak, bu inanın her kuşakta var. Şöyle bir şey yapmıştık biz, 2005'te TESEV'in Türkiye'de milliyetçilikle ilgili bir kitabı vardı. İnsanlar milliyetçilikle ilgili konuşuyorlar, oradan biz gençlerle ilgili şeyleri çekmiştik. Ülkedeki her siyasi hareket,

from high school somehow. When you discuss this with someone they most probably will say, "the youth today don't want to go to school." Perhaps one should ask the question in reverse and ask what is wrong with high schools that youth can't graduate. Therefore, in terms of the question who is youth, first of all youth are not homogeneous, that should be noted carefully. There is a heap of difference between being a single and pregnant 19 year old woman in Diyarbakir and being a 20 year old male student in Niğde. So there is no homogeneity. And of course these two people have different needs. They anyway live different lives. A second point is when we talk about youth we always speak of them in the framework of historical watersheds; we either always attribute positive things to them in this context or regard them as a problem and devise certain solutions. In short we have a generic wholesale approach. This approach itself bears certain risks. Third, something probably everyone here has experienced just as I have, most likely coming from our families, "When I was your age I was doing this and this, yet today you are doing that." The problem with the perception of youth of people who say things like this is they regard the state of being young as independent from time and space. That is to say, in the 70s some people were young, there is a youth experienced in a certain way at that time in their mind and they expect the youth today to be like the youth of those times. Yet life is not like that. Let me say it in reverse: my grandmother is 85 years old, I don't say "grandma why don't you know how to use the internet, shame on you!" because she comes from a different life, she has lived in a different life, and she lives a different life still, there is such a difference. So this intergenerational tendency of always having a negative perception of the old, believe me this exists in all generations. We had done the following. In 2005 TESEV (The Turkish Economic and Social Studies Foundation) had a book on nationalism in Turkey. People talk about nationalism, yet we had selected from the volume, the parts about youth. All the political movements in the country –except for the Kurdish movement in the 90s but they have also changed– for example the Kurdish people say "We used to do this or that, take on the street in the 60s but the youth today..." I mean to mostly see the past as good, because they were young they assert an authority from that angle, yet regarding the youth of now as such seems to be our chronic illness. Another

90'lardaki Kürt hareketi böyle değildi ama bugün böyle diyor mesela Kürtler. Başkaları "Biz 60'larda sokakları böyle yapardık ama bugünün gençleri ...". Yani eskiyi çoğu kez iyi olarak görmek, çünkü kendisi gençti oradan bir otorite kuruyor tabii ki, ama bugünün gençlerini de bu şekilde görmek kronik hastalığımız herhalde. Bir başka şey, bence bu da patolojik bir vaka; çocuklar büyümek istiyor ama büyüdükleri zaman da "Ahh keşke genç olsaydım" diyorlar. Bu genç olma halini bir geçiş dönemi olarak algılıyoruz, o geçiş döneminden ne kadar çabuk çıkarsak onu da o kadar iyi bir şey olarak görüyoruz. O ara dönemden çıkmakla ilgili ve iyi yetişkin ki onun da kodları var işte. Nedir; aileniz olur, evli olursunuz, çocuğunuz olur, işiniz olur, arabanız olur, bunlar hep iyi yetişkin olmakla alakalı şeyler. O ara dönemi en çabuk ama iyi yetişkin olma yoluna doğru çekmekle ilgili de bir şeyler icat ediyoruz. Buna Cumhuriyet döneminde 'eğitim' diyoruz mesela, hani eğitim özgürleştirir mi, ehlileştirir mi? Biz bu konuda çok iyiyiz, yani ehlileştirme konusunda gayet iyi bir eğitim sistemine

thing, I think this is also a pathological case, children want to grow up, but when they do, they say "Ahh, I wish I was young". We perceive the state of being young as a transition period, and think that the sooner we grow out of it the better. This has to do with growing out of the transition period, and being a good adult, which also has its own codes. You know, you'll have a family, you'll be married, have children, have a job, a car, all of these pertain to being a good adult. We also invent things to expedite this process of becoming a good adult and finishing the transition as rapidly as possible. In the Republican era, we call this "education" for example, you know does education liberate you or tame you? We are very good at this, I mean we have a very good education system in terms of taming, so by inventing such things and institutionalizing the notion that the "good youth is the one that resembles me" somehow we continue our lives. Today no matter where you look on the political spectrum of Turkey, is you ask "who is the good youth", you'll see in between the lines that it is the youth who resembles me. For the nationalist conservative, it is the

sahibiz, o yüzden bu tip şeyler icat ederek de bir şekilde "iyi genç bana benzeyen gençtir" anlayışını kurumsallaştırarak hayatımıza devam ediyoruz. Bugün Türkiye'deki siyasi yelpazenin neresine bakarsanız bakın "iyi genç kimdir?" dersiniz, satır aralarında görürsünüz, bana benzeyen gençtir o. Bu milliyetçi muhafazakâr kişi için milli değerlere sahip olan biridir, solcu biri için özgürlükçü ve ileriye bakan biridir. Önemli olan aynı şeyi söylerler: Ne olursa olsun bana benzesin! Bir de şu, televizyonlarda hep vardır; 100 kişiye sorduk neden gençler önemlidir diye, vardır ya öyle sorular. Bu 100 cevabın herhalde 99'u filan "gençler yarınlarımız o yüzden"dir. Böyle ezber bir laf vardır. Niye yarınlarımızdır? Onu bilmiyorum çünkü bugün yaşayan gençlerin neden yarınlarımız olduğuyla ilgili de işte bütün bu modernite ve gelenekçilik ilişkisi çerçevesinde neden gençlerin yarınlarımız olarak kurgulandığı ile ilgili bir şeylere bakmak gerekiyor herhalde. Ama bugün Türkiye'de baktığınız zaman gençler hakikaten 'yarınlarımızdır' çünkü haklarıyla ilgili ciddi bir erteleme söz konusudur. Çok basit bir ayrımcılık örneği vereyim, bugün Türkiye'de milletvekili olmak için 25 yaşında olmanız gerekir oysa 18 yaşında oy vermeye başlarsınız. Tabii "Gençler tecrübesiz oldukları için milletvekili olmuyorlar" diyenler olabilir fakat Yunanistan'daki gençlerle ilgili böyle bir tecrübe konusu yok ama konu Türkiye olduğu zaman onların milletvekili olmasına daha var diyoruz çünkü onlar gelecekler, daha gelmediler. Ortada böyle bir anlayış var.

Birkaç tane Avrupa Birliği ile ilgili rakam var. Neden AB dersiniz, medeniyet seviyesi üzerinden bir şey söylemeyeceğim. Suriye ile ilgili veri olsaydı onu da paylaşırdım. Maalesef o bölgelerde bu konuyla ilgili rakamlara ulaşmak biraz zor. Daha eski Sovyet ülkelerinde var ama onların da maalesef İngilizcesi yok. Kısaca komşuluk ilişkileri üzerinden Avrupa'daki gençler ve Türkiye'deki gençlerle ilgili birkaç rakamı paylaşmak gerebilir. Bunlar 2011 rakamları. AB geneline bakarsanız genç nüfus Türkiye'ye göre daha az çünkü gelişmiş kapitalist ülkelerde böyle bir trend var. İnsanlar tabii ki daha az çocuk doğuruyorlar. Türkiye'de de böyle bir trend var fakat şöyle kritik bir şey de var onu da belirtiyim: Türkiye'deki gençlerin sayısı yaklaşık 12,5 milyon 2010 rakamlarına göre.

young person with nationalistic values, for a leftist it is someone for freedoms and forward looking. What is important is they all say the same thing: No matter what, they should be like us! Another thing is, we always see this on TV, questions like we asked 100 people why youth is important. Out of these 100 responses, probably 99 say "because youth are our future." There is such a truism. Why are they our future? I don't know that, but because probably on this issue of the youth who are living today as being constructed as our future, we have to look at this question in the framework of the relationship between modernity and traditionalism. Yet when we look at Turkey today, youth are really our "future" because there is a serious delay in terms of their rights at stake. Let me give you a very simple example of discrimination, today in Turkey you have to be 25 to become a member of the parliament, but you begin to vote at the age of 18. Of course there may be those who say, "youth don't become parliamentarians because they are not experienced", but there is no such thing in Greece, yet when it comes to Turkey we say there is yet time for them to be in the parliament, because they are the future they will come, they are not here yet. There is such a conception.

There are a few numbers from the European Union. If you say why the EU, I'm not going to say anything over the level of civilization. Had there been data on Syria, I would have shared those as well. Unfortunately it is difficult to reach data on these issues in those regions. There is data from former Soviet Union countries but unfortunately not in English. In short, in the framework of neighboring relations, it might be necessary to share a few findings regarding youth in Europe and in Turkey. These are 2011 data. If you look at the EU overall, the youth population is less compared to Turkey, because there is such a trend in developed capitalist countries. Obviously people bear fewer children. There is such a trend in Turkey as well; however there is also a critical point I should mention: According to 2010 numbers, the population of youth in Turkey is 12.5 million. In the upcoming 15 years the ratio of youth to the general population in Turkey will decrease because we are bearing fewer children, so the rate of youth population is on the decline. However, since the general population is still increasing the actual number will remain the same, that is around 12-13 million. However since

Önümüzdeki 15 sene içinde toplam Türkiye nüfusu içindeki yüzdeleri azalıyor çünkü artık daha az çocuk doğurmaya başlamışız, o yüzden genç nüfusun oranı azalıyor. Fakat nüfus da halen büyüdüğü için sayıları aynı kalacak, yani 12-13 milyon civarında kalacak. Fakat özellikle ölüm yaşı ve çocuk doğurma oranları daha geç modernleşen bölgelerde, yani Güneydoğu, Doğu Karadeniz veya şehirlerin daha yoksul kesimlerinde bu rakamlar daha geç değiştiği için önümüzdeki 15 sene içinde genç nüfusun içindeki dezavantajlı gençlerin oranı daha yüksek olacak bugünden. Kuzey ve Batı Avrupa'da belki biraz da Akdeniz'deki büyük ülkelerde dışarıdan göçmen gelen bir nüfus var, bu nüfusun içinde gençlerin oranı bir hayli yüksek. Mesela İspanya'daki gençlerin %10'u İspanya doğumlu değil. Fransa'da da benzer bir trend var. Türkiye'ye bakarsanız burada göçmenler yok diyebilirsiniz ama Türkiye'de de ciddi bir iç göç var. Türkiye'de en fazla genç nüfus veren şehirlere baktık, Isparta, Çorum gibi iller var. En fazla genç nüfus alan illere baktığımızda da Yalova, Antalya gibi hakikaten ekonominin ateşli olduğu şehirler var. Buralarda göç sonucu oluşan bir genç nüfus var, bu da önemli bir veri.

Bir başka şey, Avrupa'daki gençlere sorarsanız %53'ü yani yarısının başka bir ülkede çalışmak ile ilgili sorunları yok aksine başka bir ülkede çalışacaklarını hayal ediyorlar. Burada belki mevcut durumu ne olursa olsun bırakıp başka bir yere mobil olarak gitmek ile ilgili daha az muhafazakâr olduklarını söyleyebiliriz. Bu oranın %80'lere çıktığı ülkeler var. Fakat Türkiye'de buna bakarsanız, şunu da söyleyeyim mesela Avrupa Birliği içindeki emek hareketliliği Avrupa nüfusunun %3'ü. Yani genelde hareketlilik %3 ama gençlere bakarsanız %50'si başka bir ülkede çalışabilirim diyor. Bence bu kuşakların ne kadar farklı olduğu ile ilgili önemli bir veri fakat Türkiye'de mesela gençlerin %30'u ben kendimi başka bir ülkede görüyorum diyor. Onun dışındakiler burası benimdir, ben burada yaşıyorum ederim diyor. Bu hayata nasıl baktığımızla alakalı önemli bir veri.

Bir başka önemli veri daha. Avrupa'da gençlerin %14'ü yurt dışında bir eğitim almış veya yurt dışında bir eğitime katılmış. Türkiye'de bu oran %3. Bence

the age of death and child bearing rate change later in regions that modernize later, such as the Southeast, Eastern Black Sea or poorer urban districts, over the next 15 years, the rate of disadvantaged youth among the youth population will be higher than it is today. In Northern and Western Europe, and perhaps to an extent in larger countries of the Mediterranean, there is a migrant population and the ratio of youth among this population is quite high. For example 10% of the youth in Spain are not born in Spain. There is a similar trend in France. If you look at Turkey you might say there is no migration here, but there is significant internal migration in Turkey. We looked at the cities that have the largest outgoing migration rates for the youth population in Turkey; these are cities such as Isparta, Çorum. And when we look at cities that receive the most youth migration, these are cities like Yalova, Antalya where economy is really on a roll. There is a youth population growing in those cities due to migration, this is an important data.

Another thing, when you ask youth in Europe, 53%, that is over half, don't have a problem with working in another country, in fact they dream of working in another country. Here perhaps we could say that they are less conservative about leaving their existent situation and being mobile enough to go somewhere else. There are countries where this rate goes up to 80%. However, if you look at Turkey, but first let me say this, the amount of labor movement within the EU is only 3% of the European population. So the overall mobility is 3%, but if you look at youth, 50% say they can work in a different country. I think this is a significant finding in terms of how different the generations are, but in Turkey for instance, only 30% of youth say they can imagine themselves in a foreign country. The rest say, this is my place, I'll live here. This is an important finding in terms of how we look at life.

Another important data: 14% of youth in Europe have either studied abroad or participated in a training program abroad. In Turkey this rate is 3%. I think there is something else that's important here as well, there is something youth who have been subject to this mobility say which is important: When asked "what did this contribute to? So what happened when I went to a foreign country?", they say for example it contributed to my foreign language skills. Turkey is a country where

şu da önemli; bu hareketliliğe maruz kalan gençlerin söylediği önemli bir şey var: "Neye katkıda bulundu bu? Başka ülkeye gittim de ne oldu?" dedikleri zaman, örneğin diyorlar ki yabancı dilime katkıda bulundu. Türkiye anadil dışındaki dillerin çok az konuşulduğu bir ülke. Biliyorsunuz bunu Millî Eğitim Bakanlığı yine gençlerin suçu olarak görüyor. Ama belki de 500 saat Toefl kursu alan eğer Toefl skorunu geçebiliyorsa 6 sene İngilizce eğitim alan arkadaşların neden İngilizce konuşmadığını da belki başka şekilde tartışmak lazım. Burada da böyle bir dert var. Sonuçta hareketlilik daha fazla olduğu ölçüde farklı bir dili konuşma yetisi artıyor, oysa ki Türkiye'de zaten biz İngilizce bilmiyoruz, İngilizce diyorum çünkü bu yüzyılın dili İngilizce, 50 sene sonra Çince olacak bu büyük ihtimalle. Kısaca böyle bir derdimiz de var.

Bir de yeni trend sivil toplum kuruluşları; yere göre koymıyoruz onları. Ben de bir tanesinde çalıştığım için söylüyorum, emin olun o kadar yere göğe konulmayacak şeyler değiller. Onların da iyisi kötüsü var ama onlarla ilgili bir şey söylemek gerekirse: Avrupa'daki gençlerin %46'sı bir örgütle ilişkili olduğunu söylüyor. Yani Avrupa'da yürürken gördüğünüz her iki gençten bir tanesi öyle ya da böyle bir örgütlenmeyle diyeyim, çünkü bunların bazıları sivil toplum kuruluşu olmayabilir, bir platform olur, bir girişim olur... 1/2'si ben ilişkiyorum diyor ki bu oran Hollanda'da mesela %68, Belçika'da %61. Türkiye'de iki tane araştırmadan biliyoruz, son 5 senede örgütlü gençlerin oranı %5'in altında. Şimdi burada tabii soruyu tekrar başka bir yerden sormak gerekiyor. Aman tanım öyle bir ülke olduk ki artık gençler örgütlenmek istemiyor mu yoksa gençlerin örgütlenmesiyle ilgili ne tür engeller var önlerinde ki gençler örgütlenmiyor? Ben her zaman ikinci taraftan bakmayı daha uygun buluyorum. Çok basit bir örnek, 2004 yılında İstanbul Üniversitesi Avcılar kampüsündeki işletme dekanına gittik, dedik ki: Bu üniversitedeki arkadaşların bir kulüpleri var, bu kulüplere de yer vermek lazım. Orda da hocaların odasının olduğu bir yer vardı, ortada da bir boşluk vardı. O da dedi ki: Bu ortayı biz aslında kulüplere vermek istiyoruz, kapatmak istiyoruz, dedi. Biz de dedik ki: Ne güzel olur. Sonra o, kapattığımız yeri de cam yapmak lazım ki içeride ne yaptıklarını görelim, dedi!

languages other than the mother tongue are rarely spoken. You know the Ministry of National Education sees this once again as the youth's fault. But if the person who takes a 500 hour TOEFL course can get a passing TOEFL score, perhaps it is necessary to discuss from a different perspective why youth who have studied English for 6 years can't speak English. Here we have this problem. At the end of the day with increased mobility the ability to speak a different language also increases, yet in Turkey we don't know English anyway. I say English because English is the language of this century, in 50 years, it will probably be Chinese. In short, we have such a problem.

And then there is the new trend of civil society organizations, we can't get enough of exalting them. I'm saying this because I work in one as well, trust me they are not all that great. There are also the good ones and the bad ones among them, but if we are to say something about NGOs: 46% of the youth in Europe say they are in some way affiliated with an organization. So as you walk in Europe, one out of two of every young person you see is engaged with one organization or the other, some of these might not be CSOs, but it might be a coalition, an initiative... Half of them say they are involved, and this rate goes as high as 68% in the Netherlands, 61% in Belgium. In Turkey we know from two different research projects that over the past 5 years, the rate of organized youth is as low as 5%. Now here obviously we need to ask the question again from a different angle. Is it "oh my god, we have become such a country that the youth no longer want to organize or what type of obstacles are there that forestall young people's organizing?"

I always find it more appropriate to look from the latter perspective. A very simple example, in 2004 we went to the dean of the management faculty in Istanbul University at the Avcılar campus. We said: our friends in this university have a club, these clubs should have a place to meet. And there was a professor's lounge there, with a courtyard in the middle. The dean said, we actually want to give the courtyard to the clubs, close it off. We said that would be great. Then he said we should close it with glass so we can see what they are doing inside!

Let me give another example, this time about non students. Again in İstanbul, in Eyüp, there is a place called

Başka bir örnek vereyim öğrenci olmayanlarla alakalı. Yine İstanbul'da Eyüp'te Bilgi Üniversitesi'nde Gençlik Çalışmaları Birimi diye bir yer var. Onun içinde Kısa Dalga Gençlik Merkezi diye bir yer var, mahalledeki gençlerle çeşitli işler yapıyoruz. Tabii aileler pek hoşlanmıyor çünkü kafalarının üzerinde dönen gençler üniversiteye geliyor diyorlar. O noktada anlamak biraz zor. Otobüs durağında 4-5 tane yaşları 16-17 olan arkadaşla bekliyoruz, Alibeyköy'e gideceğiz. Sırt çantası var hepimizde, bu ülkede de şöyle bir hastalık var; gençlerle çalışanlar da sırt çantası takıyor, aklınızda olsun böyle yaşı başı geçmiş insanlar. Bir tane amca geldi, "Hristiyanlar gibi niye sırt çantası taktınız?" dedi. Bu benim hasbelkader sokakta başıma gelen veya oradaki genç arkadaşların başına gelen bir şey. Bu ülkede genç olmakla ilgili bunları anlatıyorum, sürekli olarak sokağa çıktıkları andan itibaren aynı mekânı paylaşıyor olmamıza rağmen inanın bu ülkede gençlerin başına başka bir şeyler de geliyor. Ak sakallı bir adama niye sırt çantanda bilmem ne var diyemiyor tabii ki ama boyu kendisinden küçük ve sakalı olmayan birine niye sırt çantası takıyorsun sen diyebiliyor. Bir tane daha örnek vereyim; Bilgi Üniversitesi'nde mahalleden gençler geliyor, Santral İstanbul Kampüsü'nde, nispeten girişi daha kolay olabilen bir kampüs, haliyle bizim mahallede çalıştığımız arkadaşlar da geliyorlar. Bazı akademik kadrodan arkadaşlar geldiler ve dediler ki: Bu arkadaşlar burada ne yapıyorlar? Biz de dedik ki: Bizim işte gençlik merkezine arasıra geliyorlar, bir aktivite olmadığı zaman da burada, çünkü kamusal alan, takılıyorlar. Onlar da: Ama bir şey yapmıyorlar? dediler. Biz de dedik ki: Bir şey yapıyorlar işte çim üzerinde oturuyorlar. Onlar da: Hayır hayır, bir şey yapmıyorlar dediler. Tabii anlamak mümkün değil, çünkü orada da başka bir kafa var, çünkü eğitim, mutlaka bir şey yapması lazım vs. Yani yüzlerce böyle örnek var ama aslında trajikomik örnekler. Bütün bunları bir biçimde deşifre etmekte yarar var diye düşünüyorum.

Tabii bütün bunlara rağmen mesela her bölünmüş toplumda olduğu gibi Türkiye'de de oy verme oranları yüksek. Buna Avrupa'dan gelen arkadaşlar şaşıyorlar, "Gençler oy veriyor mu?", çünkü siyasete katılmanın sanki tek yolu oymuş gibi... Biz diyoruz ki: Veriyorlar, meraklanma! %85 filan diye. Aslında o da öyle değil

Youth Studies Unit at Bilgi University. In that unit there is a center called Short Wave Youth Center (Kısa Dalga), there we do various activities with youth from the neighborhood. Of course the families don't really like this all that much, because they say youth dancing on their heads are coming to the university. It is difficult to agree. At the bus stop we wait with 4 or 5 friends around 16-17, we are going to go to Alibeyköy. We all have backpacks, there is this illness in this country, those who work with youth also carry backpacks, keep that in mind, even the elderly. An older man approached us and said "why are you wearing backpacks like the Christians?" This is something random that happened to me and my young friends right there on the street.

I tell you these about being young in this country, because constantly, from the moment they go out on the street, even though we share the same space, believe me something else happens to youth in this country. He can't say why do you have this or that in your backpack to a white bearded man of course, but when he sees a person shorter than him without a beard, why are you wearing a backpack?.. Let me give another example; at Bilgi University youth from the neighborhood come, at the Santral İstanbul campus, it is a relatively more accessible campus, obviously the friends we work with at the neighborhood also come there. Some friends from the academic faculty came and said, "What are these people doing here?" And we said, "Well you know they come to our youth center now and then and when there is nothing going on there, they hang out here, because it's a public space." And they said "but they don't do anything?" And we said, "They are doing something, look, they are sitting on the lawn." They said, "No, no they are not doing anything." Of course it is impossible to agree, because they have a different mindset, because education, they should be doing something etc. I mean there are hundreds of such examples but actually they are tragicomic. I think it is useful to decipher all of these somehow.

Of course despite all these, as in every divided country voting rates are high in Turkey as well. Friends who come from Europe are surprised by this, "do youth vote?", as if that is the only way to participate in politics... We tell them "they do, don't you worry", like 85% turnout.

çünkü biliyoruz ki bu ülkede en azından, 2008 yılında çıkan bir kitabımız vardı orada İstanbul'daki siyasi partilerin, dört büyük partinin gençlik kollarındaki genç arkadaşlarla yapılan röportajlardan bir şeyler yazıp çizmişti biri bizim için. Orada çok temel bir şey çıkıyordu; geleneksel siyasetle uğraşan gençlerin aileleri de siyasetten geliyor. Yani bir kast sistemi gibi bir şey var aslında. Annenizden babanızdan ne görürseniz bir biçimde onu devam ettiriyorsunuz oysa ki o bizim geleneksel siyaset sistemi bu sistemin dışındakilere de bir açıdan kapalı bir yer çünkü biraz önce de söylendiği gibi onun kendi bir dili var, ritüelleri var, gençler orada kendi seslerini duyurmak için yetişkin gibi olmak zorunda. Vardır ya meclise giderken kravat takarlar. "Niye kravat taktın?" "Eee meclise gidiyorum." Niye? Çünkü sesini duyurmak istiyor aslında. Yetişkinler de kendisine benzediği ölçüde onun sesini duyabiliyor.

Bir de son bir anekdot söyleyeyim bari madem gülen suratlar görüyorum. Gençlerle ilgili araştırmalar yok Türkiye'de filan dendi. Bu hakikaten doğru, biz bu ülkede gençler kimdir, nedir ile ilgili inanın google'a girin yazın gençler araştırma vs. diye, inanın Türkçe kaynak bu ülkede neredeyse yok. Gençler ne yapıyor, ne ediyor, eğer tüketim ile ilişkili değilse bilinmiyor. Çünkü şimdi gidelim bir mobil operatöre hanginiz hangi saniyede sms atıyor ve bunun sonucunda kaç lira ödüyor falan bunun verisi var. Orada sorun yok! Piyasa dışındaki veriyle ilgili derdimiz var ve bu konuda "Ben zaten gençlerle çalışıyorum." diyen insanların da ne kadar dinazor kaldıklarıyla ilgili size bir şeyler söyleyeceğim. Bir tanesi şu; 2005 yılında bizim Toplum Gönüllüleri Vakfı bünyesinde her 6 ayda bir yaptığımız Gençlik Konseyi dediğimiz 200-250 tane gencin toplandığı ve belli konular üzerinde konuştuğu bir toplantı var. Böyle 150 kişi falan var ben de onlara bir form anlatıyorum bir sunum üzerinden, bir de böyle komiklik yapayım ve onların anladığı dilden anlatayım diye çizgi romanlar üzerinden, Zagor, Kızıl Maske üzerinden örnek veriyorum. Karşımda 150 kişi var ama o enerji yok. 15 dakika sürdü bu sonra "Arkadaşlar bir dakika" dedim, "Bunların kim olduğunu biliyor musunuz?" Onlar da "Hayır" dediler. Orada "Ben senin yaşındayken şunu yapıyordum sen şunu yapıyorsun" hikâyesindeki bu genç olma halini

Actually we know that is not like that either, in this country anyway. We had a book that came out in 2008, there someone had written a piece compiled from interviews with the youth in the youth groups of the major four political parties in Istanbul. Something fundamental had emerged there: the families of youth who were involved in traditional politics came from politics a well. That is to say actually there is something like a cast system there. Whatever you see from your parents, you somehow continue that, and yet our traditional political system is in some respect a closed space to those outside the system, because as mentioned previously, it has its own language, its own rituals, young people have to act like adults in order to be heard there. You know, they put on ties as they go to the parliament. "Why did you wear a tie?" "Well, I am going to the parliament." Why? They actually want their voices to be heard. And the adults can hear their voice to the extent that they resemble them.

Let me tell a final anecdote since I see smiling faces. It has been said that there is no research on youth in Turkey etc. This is really true, believe me write in Google who are the youth in this county, what are they, write research on youth, whatever, seriously there is almost no resource in Turkish on this in this country. What are the youth up to, what do they do, if they are not related to consumption, it is not known. Now let's go to a mobile operator, which one of you is sending an sms at what second and how much are you paying for this etc., the data for this exists. There is no problem there! We have an issue with the data outside the market and on this issue I will tell you a few things about how outdated the people who say "I anyway work with youth" are. One of them is this, in 2005 there is this meeting we do as Community Volunteers every six months called the Youth Council that brings together 200-250 young people to talk about certain issues. There are about 150 people there, and I am telling them about a form with a presentation and to be funny and talk in a language they understand I am giving examples over comic books, Zagor, the Phantom and what not. There are 150 people across from me but the energy isn't there. This lasted for 15 minutes, and then I said, "Just a minute folks", "Do you know who these characters are?" And they said "No". There I understood that I had frozen that state of being young in the form of "When I was your age I used to do

böyle zamanda dondurup "Bugünün gençleri de çizgi roman okuyordu" gibi bir ezberden geldiğimi anladım. Bu önemli bir şey oldu benim için. İkincisi de yine bizim Bilgi Üniversitesi'ndeki Gençlik Merkezi ile ilgili. İlk defa orada genç arkadaşlarla kontağa geçtiğimizde sene 2007. Orada ilk defa bir düğün salonunda gençlerle buluştuk. Daha sonra nasıl iletişime geçerez diye sorarken herkes msn kullanıyormuş, e-posta adreslerini falan aldık. O zamanlar tabii Google grup falan yok, bir Yahoo grup oluşturduk. 200 tane e-mail adresi var. Etkinlikleri de onlara post etmeye başladık fakat bir tane cevap alamıyoruz ve kimse de gelmiyor. Günleri değiştirdik fakat gene cevap yok. Sonra okulun bilgisayar bölümünü aradık, dedik "Niye blokluysunuz?", onlar "Ne bloklaşması" diyorlar. Sonra tesadüfen şöyle bir şey oldu, öğrendik ki arkadaşlar msn kullandıkları için e-posta adresleri var fakat e-postanın ne olduğunu bilmiyorlar. Sadece msn kullanmak için e-posta almışlar ve ondan sonra e-posta hayatlarında kullandıkları

that, you are doing that" in time and came from a cliché that "the youth of today read comic books as well". This was an important realization for me. The second one is again about our youth center at Bilgi University. When we first got in contact with young friends there it was 2007. There for the first time we met with youth in a wedding hall. As we were asking how will we stay in touch, everybody is using msn; we got their email addresses etc. Back then of course there is no googlegroups, we formed a Yahoo group. There were 200 email addresses. We began to post activities there as well, but we were not getting any responses and no one was coming either. We changed the dates, but still no answer. Then we called the IT department of the school and asked them "why are you blocking these?" and they said "what blocking?" Later by coincidence we learned that the youth have email addresses because they use msn but they don't know what an email is. They have gotten email addresses only to use msn but after that email hasn't become something they use in their life. They communicate over

bir şey olmamış. Msn üzerinden iletişim kuruyorlar. Çok basit bir şey aslında. Sorun orada değil, neden onlar e-posta kullanmayı bilmiyorlar değil. Gençlerle çalışırken böyle kafamda kurgulayıp duruyorum çok büyük ihtimalle daha geleneksel bir kafayla bak-saydık bu işe herhalde şöyle derdik: "Aman tanrım ülkeye bak! Artık gençler e-posta da kullanmıyorlar. Bu ne biçim iş." Onun yerine şöyle yapmaya başladık bir msn adresi aldık ve oradaki durumumuzu güncellemeye başladık. Etkinlikleri orada duyurmayaya başladık. Sonra çatır çatır tabii gelmeye başladılar. Oradan da verimlilik üzerinden şunu düşündük; 200 kişiye e-posta öğretmek yerine bir kişinin msn kullanmayı öğrenmesi daha kolaydır. Bunu şunun için söylüyorum, 2007 yılında bu öğrenmişlik üzerinden bugün aynı şeyi yapsak yine başarılı olamayız çünkü bugün artık gençler msn kullanmıyorlar, çok basit. O gün de bugün de interneti benden daha fazla kullanıyorlar onu size söyleyebilirim. Bu veri eksikliği hikâyesi, gençlerle iletişime geçmek anlamında da çok bilmemiz gereken bir şey. Bu resimlerin arkasında ne olduğunu bilmek anlamında da çok önemli bir şey. Sonuçta eğer daha eşitlikçi bir toplum hayal ediyorsak bence bütün bu farklılığın da bir sorun değil tersine bir zenginlik olduğunu düşünüyorsak, ki ben öyle düşünüyorum, bir biçimde farklı seslerin eşitler üzerinden bir şeyler söylemesi ile ilgili sistemler, platformları hayal etmemiz gerekiyor. Hep daha iyisini bir biçimde kurgulamaya çalışmak gerekiyor. Hayat o kadar hızlı ki, bu sergideki fotoğraflardaki arkadaşlar bizlerden daha hızlı ve o yüzden resimlere baktığım zaman bu yaşadıklarım aklıma geldi. Bende bir sürü sıkıcı istatistik var aslında ama onları herhalde duymak istemezsiniz. Az çok söyleyeceklerim bu kadar. Sağolun dinlediğiniz için.

AÇ: Çok teşekkürler. Buradaki dinleyicilerden, bizimle kalanlardan sorusu olanlar var mı?

İzleyici 1: YİBO nedir bilmiyorum ben!

LN: Yatılı İlköğretim Bölge Okulu. Bu da böyle klasik bir anlatının parçası çünkü Güneydoğu'da çocuk çok, hem bedava olduğu için hem de zorunlu göçten de dolayı bu okullarda büyüyorlar aslında. Yani anne-babalarından uzak.

msn. It's actually very simple. That's not the problem, it's not why don't they use email. When working with youth, this is how I keep trying to figure it out in my head, most probably if we had a more traditional approach, we would have said: "Oh my god, what a country! The young people don't even use email anymore. What is this?" Instead we began to do this: we got an msn address and began to post updates of events there. Then of course they began to show up in masses. And from there we began to think over productivity: it is easier for one person to learn to use msn than to teach 200 people email. I say this because of the following, if we try to do the same thing today over the experience of 2007, we still won't succeed, because now the youth don't use msn, it's as simple as that. But back then and today they use the internet more than I do, I can tell you that much. This is a story of a lack of data, it is also something we need to know well in terms of communicating with youth. It is also very important in terms of knowing what's behind these pictures. At the end of the day if we are imagining an egalitarian society, if we think all this diversity is not a problem but to the contrary a richness, which is what I think, we have to imagine somehow certain systems, platforms where different voices can say things equally. It is necessary to always strive to construct the better somehow.

Life is so fast, and the youth in the photographs of this exhibition are faster than we are and that's why when I looked at these pictures I remembered all this. I actually have a lot of boring statistics but you probably don't want to hear those. This is more or less what I have to say. Thank you for listening.

AÇ: Thank you very much. Does anybody here, from the audience have any questions?

Audience 1: I don't know what YİBO is!

LN: Regional Boarding Elementary School. This is a part of such a classic narrative because in the Southeast there are many children, both because it's free and also due to forced migration, kids actually grow up in these schools. I mean away from their parents.

Audience 2: Also because village schools are closed down.

İzleyici 2: Hem de köy okullarının önü kapatıldığından dolayı.

LN: İşte, yani zorunlu göç ve şiddetten dolayı ama tabii çok eskiden beri böyle bir Cumhuriyet projesi var. Bir medeniyet projesi olarak ve tabii aynı zamanda Türkçe eğitimi güçlendirmek için aynı zamanda. Çok ilginç öyküler var ve hâlâ da bizim gördüğümüz 20'li yaşlarda gençler de var bu YİBO'larda eğitim görmüş. Birçok roman yazılabilir buradan.

İzleyici 1: YİBO'ları nasıl gündeme getiriyorlar? Sormadan mı?

LN: Tabii çünkü hayatını anlatıyor. Anne babasıyla çok bir ilişkisi yok. Yani ailesini soruyorsun, ailesiyle fazla ilişkisi olmadığını söylüyor. Ben YİBO'da büyüdüm diyor. İlginç olan o karşılıklı öğrenme süreci, onlar da hani YİBO'yu anlamayan bir insan olabileceğini de düşünmüyor aslında. Şu da ilginçti mesela, yaptığımız görüşmelerin transkripsiyonlarını yapan kişilerin de nasıl etkilendiği ve nasıl dönüştüğü ayrı bir hikâye oluşturuyor çünkü o dili çözerken yani anlamadıkları yeni bir dili çözerken o insanlar da bir şekilde o iç dünyalara giriyorlar.

LN: Yes, I mean due to forced migration and violence, but of course there has been such a Republican project since long ago. As a civilization project and of course also to strengthen Turkish education. There are very interesting stories and even among the 20 year old youth we met there were those who studied at these boarding schools. So many novels could be written out of these.

Audience 1: How do they bring up these schools? Without being asked?

LN: Of course, because they are talking about their lives. S/he doesn't have much of a relationship with his parents. I mean you ask about their families, they say they don't have much of a relationship with their family. They say I grew up in the boarding school. What is interesting is that mutual learning process you know they don't think there would be a person who doesn't understand YİBO. This was also interesting for example, the people who transcribed the interviews we made, how they were affected and transformed constitutes yet another story, because as they decipher that language, that is a new language they don't understand, those people also somehow enter those inner worlds.

İzleyici 3: Önce bir yorum yapmak istiyorum. Leyla Hanım'ın dediği bana çok ilginç geldi. Bir gün bir şey söylüyorlar başka bir gün başka bir şey söyleyebiliyorlar. Öte yandan sözlü tarih projesi bir üniversitenin çatısı altında yapılıyor. Yani bilimsel bir kurumun çatısı altında yapılıyor ve bana ilginç gelen neredeyse bilimsel olmayan bazı şeyler de var bu projenin içinde. Röportaj sırasında dilin kemiği yok, siz belki sormadan onlar bir şey söylüyorlar ve onların anlatmak istedikleri dertler var, fantezileri var. Dilin kemiği olmadığı için de belki söylemek istedikleri dışında başka bir şey söylediler ve bu kayda alınıyor. Bu kayda alındıktan sonra bir gerçek haline geliyor ama onu biz de biliyoruz ki bu aslında birinin söylediği bir şey. Yani onun transkriptine bakıp çevirip sonra tekrar "Ben bunu söylemek istememiştin" deme hakkı anladığım kadarıyla yok ama siz de bunu kabul ederek sınırlar yapıyorsunuz bu projeyi.

LN: Aslında öyle bir bilim tabii pek kalmadı.

İzleyici 3: Pozitif olarak söylüyorum bunu zaten.

LN: Bu çok önemli ama bu aslında tam da öyle değil. Aslında işin ikinci tarafı var. Birincisi malzemeyi oluşturmak. O malzemeyi oluşturana kadar açık davranıyoruz ki bir şeyler ortaya çıksın ama ondan sonra bizim bir sorumluluğumuz var çünkü aslında orada bir özel alan yaratıyoruz ama aslında herkes de bunu biliyor ki bu kamusal alana çıkacak. O özel alandan o zaman bizim bir geri dönüş ve paylaşım yapmamız gerekiyor. O yüzden o kişinin o hakkı hep baki. Tabii ki istemiyoruz biz bunu kullanma demelerini. Sözlü tarihi bir tarihçi gibi yapmıyorum. O olay nasıl yaşandı hiç beni ilgilendirmiyor aslında. Nasıl hatırlandı bugün? O başka bir şey. O zaman o tarihi zaten yeniden yazıyorsun. Zevkli olan o zaten. Bir çeşit edebiyat. O yüzden mesela sanata kendimi çok yakın hissediyorum tarihten çok.

İzleyici 3: Burada da mesela çevremizdeki bu fotoğraflarda röportajın sesi gelmesi de transkripti olmasa da bir röportajın bir anının resmi var aslında.

LN: Aynen bir hikâye gibi.

Audience 3: First I would like to make a comment. What Ms. Leyla said was very interesting for me. One day they say something the next day they might say something different. On the other hand the oral history project is conducted under a university. That is to say under a scientific institution and what is striking for me is that there are certain things you could almost call unscientific in this project. During the interview there is restriction, perhaps they say some things without being asked and they have issues, fantasies they want to express. Because they speak naturally, they maybe said things they didn't want to say and this is on record. After this is recorded it becomes a reality and we also know that this is actually something someone said. I mean as far as I understand someone doesn't have the right to look at the transcript later and say "I didn't mean to say that" and I guess you are undertaking the project with a recognition of this.

LN: Actually there is not really such a science anymore.

Audience 3: I am saying this on a positive note anyhow.

LN: This is very important but actually it is not exactly as such. Indeed there is a second side to this task. First one is to develop the material. Until that material is developed we act liberally so that some things may come out but once that is established we have a responsibility because actually there we create a private space, but in fact everyone knows that it will come out into the public sphere. Then we have to return to that private space and share what we have. So that person always has that right. Surely we don't want them to tell us not use this or that material. I do not practice oral history like a historian. Actually I am not at all interested in how that specific event took place. But how was that day remembered? That is something else. Then anyways you rewrite that history. And that's what is interesting, fun. Sort of like literature. That's why for instance I feel much closer to art rather than history.

Audience 3: Here too for instance, even if we can't hear the interview or see the transcript, in these photographs surrounding us there is in fact the picture of a single moment in the interview.

LN: Just like a short story.

İzleyici 3: Bir şey daha eklemek istiyorum, sizin de gençlere dair konuşmanızla ilgili. Şimdi bakıyoruz “delikanlı” diye bir söz var. Kanı deli akan olarak oturtulmuş bir şekilde. Erkekler daha çok deniyor. Şimdi pozitif olarak kullanılıyor ama aslında çok ağır bir söz bu yani delinin sözüne güven olmaz. Deli krize girebilir. Toplumda da bu oturmuş bir kelime. Yani delinin sözüne güven olmaz o zaman gencin sözüne de güven olmaz. Bu söz üzerine sizin de bildiğiniz bir şeyler var mı? Hiç düşündünüz mü?

LN: Türkiye’de gençlik söylemi üzerine düşünürken ve yazarken mutlaka üzerinde düşünmeniz gereken kelimelerden biri delikanlı.

İzleyici 4: Deliliğin anlamı farklı orada. Yani akıl has-tası gibi yorumlamak istiyorsunuz ama o anlamda değil.

İzleyici 3: Coşkun olma durumuyla alakalı...

LN: Aslında karışık yani işte hem enerji var pozitif anlamda ama aynı zamanda tabii kontrol edilmesi gerekir. Mesela birçok görüşmede Anadolu’da çocukların neden çok küçük yaşta evlendirildiğinden bahsediler. Tabii kontrol. Toplum kontrol etmek ister mesela okul, askerlik, evlilik...

İzleyici 3: Sizin ilk başta dediğiniz gibi yani hem gençlere çok güven duyuluyor gelecek diye hem de kontrol altında...

LN: Aynen yani delikanlılık o ikisini de içeriyor.

İzleyici 3: Son olarak bir şey daha söyleyeyim. Herkes bir kez genç oldu bir de o var. Yani herkes bu yoldan geçti. Yaşlanınca gençlere karşı böyle bir reaksiyon, belirsizlik geliyor ama aslında kendisi de o yoldan geçti.

LN: İşte iktidar ile ilgili bir şey. Bütün olay o. Yani gençlerin iktidar olduğu bir toplum yok aslında ama tabii fiziksel güçleri öne çıkıyor bazen savaşta mesela bazı toplumlarda. Mesela gerillaların yüceltilmesi bazı toplumlarda...

Audience 3: I want to add one more thing, regarding your talks about the young people. We know there is the expression “mad-blooded” for used for young men. Somehow embedded as one with madly flowing blood. It is used mostly for young men. Now it is used in a positive sense, but indeed this is a very harsh expression as you can’t trust a mad person’s word. The mad person might have fits. This is a widely used, accepted expression within the society as well. That is, there is no trusting a mad person’s word, but then there is no trusting a young person’s word either. Is there something you also know about this expression? Have you given it any thought?

LN: Mad-blooded is one of the words one must think about when contemplating and writing about the dis-course of youth in Turkey.

Audience 4: There is a different meaning of madness here. You want to interpret it as a mental illness but it is not used in that sense.

Audience 3: It is about the state of being fervent...

LN: Actually it is complicated, there is the energy in a positive sense but at the same time there is the necessity of keeping it under control. For instance in many interviews they talk about why children in Anatolia are married off at a very young age. Surely it is about control. The society wants to have control over them, via the schools, military service, marriage...

Audience 3: It is like you said earlier, there is much confidence placed in the young people because they are the future but they are also kept under control...

LN: Exactly, that is, the expression of mad-blooded comprises both of that.

Audience 3: Let me say one last thing. Everyone has once been young, there is that too. That is, everyone has been down this path. When one grows older, such a reaction towards the youth, an ambiguity develops, but actually s/he has also gone through that path once.

LN: That has something to do with being in power. That’s the whole deal. Actually there is no society where

İzleyici 5: Genç işsizliği çok yaygın bir mesele ya, normal işsizlikten daha akut.

YK: İki katı.

İzleyici 5: İki katı. Birkaç sene evvel Türkiye’de 4 gençten 1’i işsizdi. Yunanistan’da şimdi 2 gençten 1’iymiş. Bir de ayrıca özel istihdama katılma sorunu var, özellikle Avrupa’da, siz temas ettiğiniz için soruyorum, bu sıkıntı gençlerin dünyasını ne kadar biçimlendiriyor? Kayıtsızlar mı, esas kaygıları mı?

YK: Gençlerin altındaki o kırılmalara da bakmak gerekiyor çünkü kadının emek piyasasına katılımı zaten düşük; bu kendi isteğiyle de olabilir ama çok büyük bir ihtimalle ailenin, mahallenin vs.nin baskısıyla da olabilir; o yüzden gençler kategorisi içinde ayrı kırılmalara bakmak gerekiyor. Mesela şunu biliyorum ki son 4-5 senedir yapılan araştırmalara göre üniversite mezuniyeti kısa vadede istihdam sağlamıyor. Bence en temel sorunlardan bir tanesi bu. Mesela çalışan öğrenci oranları üniversitelerde ciddi arttı. 10 sene önce %3’tü bugün % 15'lere filan çıkmış durumda.

the youth are in power but surely sometimes they stand out with their physical power, at times of war for instance in some societies. Take for instance the glorification of guerrillas in some societies...

Audience 5: Unemployment of youth is a very widespread issue, it is more acute than regular unemployment.

YK: It is double the amount.

Audience 5: Double. A few years ago 1 out of every 4 young people was unemployed in Turkey. Now in Greece it is said to be 1 out of every 2 young people. There is also the problem of participating in special employment, especially in Europe, I'm asking because you touched upon it, to what extent does this problem shape youth's world? Are they indifferent or is this their main concern?

YK: One should also take a look at those divides within youth because women's participation in the labor market is already very low; this might also be her own volition but most probably it is due to the pressures from the family, neighborhood etc.; thus one should also look at

Yine ikili okuyabiliriz bunu; böyle bir ihtiyaç var da mı yapıyorlar yoksa artık imkânlar var da öğrenciler mi çalışıyorlar? Bir başka örnek, mesela biz hep üniversiteden mezun olan gençler bir biçimde iş bulabiliyor vs diye düşünürdük. Bu dediğim de kısa vadede istihdam sağlamıyor. Dediğim gibi en önemli verilerden bir tanesi. Üniversite mezunu gençlerin refah seviyesi mezuniyetinden sonra düşüyor çünkü aile, burs vs. gibi sistemler bir anda bitiyor ve ondan başka bir şey bekleniyor. Git ve çalış. Erkeklerle ilgili şöyle bir dert var; askerlik. Zaten onu ertelemek zorunda, kadınlar da da dediğim gibi o diğer bütün toplumsal sorunlar filan... Bence şöyle, ilk sorduğumuz zaman neye ihtiyacım var diye, tabii ki işe ihtiyacı var. Yani Türkiye'de AB'ye karşı mısın değil misin diye sorduğun zamanki ilk refleksli cevap var ya onun gibi. Oysa ki daha sonraki sorular ve cevaplar esas anlayışı gösteriyor bence. Mesela güvenli iş diye bir dert var ama onu yakalayamayacakları ile ilgili bir kabullenme artık var çünkü artık esnek çalışma süreci öyle ya da böyle kabul edildi. O yüzden ben orada temel bir dert olduğunu düşünüyorum. İstatistiksel olarak sadece Türkiye ile alakalı değil. Yunanistan ve İspanya'da da normal işsizlik oranlarının her zaman iki katı genç işsizliği. Bu da bence politika düzeyinde çok başka bir şey söylüyor. Demek ki bir işsizlik politikasıyla gençlerin işlere girmesini sağlayamıyorsak gençlerin işsizliğini odağa alan başka bir politika üretmek gerekiyor ki bu da işte o gençlik politikası dediğimiz şeyin bir parçası oluyor. O yüzden bir dert var ve günlük hayatta bunu yaşıyorlar. Nakde ihtiyaçları var çünkü kız arkadaşlarıyla, erkek arkadaşıyla dışarlarda bilmem ne yapmak istiyor...

LN: Ben ek olarak, bizim görüştüğümüz birçok gençte bunun çok ciddi bir anksiyete yarattığını söyleyebilirim. Yani çok önemli bir mesele çünkü o gelecekle ilgili çok ciddi bilinmezlikler var, hayaller var ama ne olacak? Bir de tabii toplumda aynı zamanda işsizlik artarken ekonomik eşitsizlik de artıyor. İnsanlar da tabii bunun çok farkında. Sürekli başkalarının yaşadığı bir dünyadasın ve genç olarak sürekli tüketmek istiyorsun ve tüketemiyorsun. Bir de aile ile ilgili meseleler de bugün çok önemli çünkü aileden kopmamak tabii Türkiye'de en büyük sorunlardan biri. Yani ruhsal olarak ya da duygusal olarak aileden kopmuş

the various divides within the category of youth. For instance I know that according to the research conducted in the past 4-5 years, a university diploma does not provide employment in the short term. I think that is one of the most fundamental problems. For instance the rate of university students with jobs has drastically increased. 10 years ago it was 3% today it is around 15%. Again we can read this in two ways; are they working because there is such a need or because they now have the opportunity to work? Another example, for instance, we used to think that young people who have graduated from the university can always find a job etc. This does not provide employment in the short term either. As I've said, this is one of the most important data. University graduates' level of welfare drops upon their graduation because systems like the family and scholarships suddenly expire and something else is expected from him/her. Go and work. For men there is the problem of military service. He has to postpone that anyways, for women as I've mentioned there are all the other social problems etc... I think, when we first ask them what it is they need, surely they need a job. It is like the initial reflex response people give in Turkey when asked if they are in favor or against the EU. However I think the ensuing questions and replies manifest the actual understanding.

For instance there is the issue of employment with securities, but they have already accepted that they can't attain that because now the flexible working process has been accepted one way or the other. Thus I see a fundamental problem there. Statistically it is not only about Turkey. Also in Greece and Spain the unemployment of youth is always double the rate of regular unemployment. This I think indicates something altogether different at the policy level. If we can't enable young people to get jobs with an unemployment policy then we must develop another policy that focuses on the unemployment of youth, which is a part of what we call the youth politics. So there is a problem and they experience it in their daily life. They need cash because they want to hang out with their girlfriend, boyfriend...

LN: *In addition I can say that this causes a very serious anxiety for many young people we have spoken with. This is a very important issue because there are many unknowns about the future; there are dreams but what*

bireyler ihtiyaçlarından dolayı aileden kopamıyorlar. Zaten evlenemiyorlar da veya birlikte yaşayamıyorlar vs. kendi hayatlarını kuramıyorlar. Yani sürekli bir şeyler erteleniyor.

YK: Bir şey daha ekleyeyim mi? Bir de bence piyasadaki sömürü açısından düşünüldüğünde gençlerle ilgili bu iş artık dibe vurmuş durumda. Kelime gerçekten bu. Van'da bir arkadaşla tanıştım. 15-16 yaşındaydı. Kahvaltı salonunda haftada 7 gün sabahın 6'sından akşamüstü 5'e kadar çalışan bir arkadaş vardı. Bu kölelik başka bir şey değil. Kâbus bir durum yani.

AÇ: Başka soru var mıydı?

AP: Orta Anadolu'dan Avrupa'ya göçün tarihi üzerine uzun bir araştırma yaptım. Karşılaştığımız şeylerden biri kimsenin gerçekten hissettiklerini söylememesi ya da söyledikleri gibi hissetmemesiydi. O yüzden bunu veriye ve bilgiye, gerçek olana tercüme etmek büyük bir problem. Fotoğrafta temsiliyet sorunumuz var. 'Türkiye gençliği gerçekten bu mu?' gibi bir soru gelmesini bekliyordum. Dışarıda gördüğümüz insanlar gerçekten bunlar mı? Fotoğrafın içinden geliyorum ve bu soruyla gerçekten uğraşıyorum, neyi temsil ettiğim hakkında bilinçli olmaya çalışıyorum. Dışarıda gençliğin temsil edilmesinde markalaşmaya benzer bir tutum dikkatimi çekiyor. Batı, gençlik markasını satış kampanyalarında kullanmakta son derece becerikli. Farklı alanlarda bunu görüyorsunuz. Bu sergiyi gördükten sonra, bu konuşmaları dinledikten sonra buradaki işler, temsil ediliş biçimleri hakkında izleyiciler ne hissediyor merak ediyorum. Anlatabildim mi acaba?

LN: Evet, evet. Aynı sorun, yani temsiliyet sorunu. Mesela şimdi Türkiye'de gençler anlatıyor diye iddialı bir şey söylüyoruz ama aslında tabii kim anlatıyor? Sorun aynı. Yani sonuç olarak bunlar Ahmet'in söylediğiyle aynı. O yüzden biz bu fotoğraflara baktığımızda aslında bu temsili sen yapıyorsun ve bu senin hikâyen. Biz ne kadar kişileri dinlesek ve onların kelimelerini de seslerini de ve görüntülerini de kullan-sak o seçimleri biz yapıyoruz ve aslında o temsili de yine biz yapıyoruz, ama hem sözlü tarihte hem de fotoğrafta özellikle fotoğrafta dediğim gibi sorun,

will happen? Also as unemployment increases in the society surely there is a simultaneous increase in the economic inequality. Of course people are very much aware of this. You are constantly in a world where other people live and as a young person you constantly want to consume and you can't. Family related issues are also very important today because the inability to break away from the family is surely one of the major problems in Turkey. I mean the individuals who have broken away from the family psychologically or emotionally, are unable to do so physically due to their needs. At any rate they can't get married or live with someone, they can't start up their own life. That is, some things are constantly being postponed.

YK: *Shall I add one more thing? I think, taking into consideration also the exploitation in the market, the situation of young people has hit rock bottom. That really is the situation. I met a friend in Van. He was 15-16 years old. He was working in a breakfast place 7 days a week from 6 am to 5 pm. This is slavery, nothing else. The situation is a nightmare.*

AÇ: *Were there any other questions?*

AP: *I did a long research for history on migration from Central Anatolia to Europe and one of the things that we come across is that nobody really says what they feel and nobody really does what they say. So it's a big problem, how to translate that into data and information and what is real. With photography we have the problem of representation. I was kind of hoping that maybe that was going to be the question like is this really the youth of Turkey? Are these really the people that we see outside? I come from photography so this is something that I really deal with and I really try to be conscious of what I'm representing. One of the things that I see abroad is how youth has been represented there have this kind of thing that looks like branding. The branding of youth and in lot of ways you see that West has become very good at utilizing the brand of youth in their campaigns to sell them as commodity to utilize this in a way. You see that in different kind of scenes. I was wondering how after seeing this exhibition or after hearing this conversation how do the people feel when they see this work, how are they represented? Does it make any sense?*

genelde kullanıcı, izleyici, okuyucu onu gerçek yani birebir olarak düşünüyor; Zonguldak'taki gençler böyle diye... Ama tabii ki hiçbir zaman öyle değil. Bu sorun her zaman orada var olmaya devam edecek bir sorun. Bunu da kabul etmek zorundayız, bu işi yapıyoruz.

YK: Ben de şöyle görüyorum aslında yani temsiliyet olup olmamasından öte bence burası gençlerle ilgili maalesef pek olmayan bir kamusal tartışmayı mümkün kılıyor. Yani burada bir temsiliyet olup olmamasından öte bu tartışmayı yaratıyor olması bence çok önemli.

İzleyici 6: Ahmet ilk başta senin söylediğin şeyi ben biraz şöyle de anladım: Örneğin Zonguldak'ta gençler böyledir diyecek bir şey yok bu fotoğraflarda. 'Nasıl?' deyince böyle mantıklı bir kelimeler dizisi de bir araya gelmiyor ya da alıştığımız klişe laflar "Gençler muhafazakar, gençler suçlu, gençler Atatürkçü" filan. Yani bilinir bir şekilde ya da çok anlaşılacak şekilde temsil etmiyorsunuz fotoğraflarda gençleri. Başta senin söylediğini ben öyle anlamıştım.

AP: Soruyu tekrar sorabilir misin?

İzleyici 6: Bu fotoğrafları gördüğünüzde mesela "Zonguldak'ta gençlik böyledir" demek mümkün değil.

AP: Tabii bu bir kompliman. Bununla oynuyor gibiyim. Dün birisi işlerimde abartısız, olduğundan hafif gösteren bir tavır gördüğünü söyledi ve bir şekilde bu benim için oldukça önemli. Çünkü bu bir düşünceyi tetiklemek için kullanmaya çalıştığım yollardan biri. Bir beklentiyi tetiklemek, "Aman tanrım, gerçekten şu anda gördüğümü görmüş olabilir miyim!" gibi. Basitçe beklentileri karşılamaktan ziyade sorular sormakla ilgili. Bu McDonalds'ta yemek gibi değil anlatılıyor muyum? Kolayca yenecek, basit bir yemek sunmuyorum bu fotoğraflarla. O yüzden hâlâ işleri sorguluyorum ve aldığı tepkiler benim açımdan çok ilginç. Fotoğraflar ilk kez Hollanda'da, Türkiyeli birçok insanın yaşadığı ve aynı zamanda Türkiye ve İslâm ile ilgili bol miktarda önyargının bulunduğu bir yerde sergilendi. O yüzden bunun hakikaten abartısız olup

LN: Yes, yes. It's the same problem. I mean the problem of representation. For instance now we're making an ambitious claim saying this is the narrative of the young people in Turkey, but actually who is narrating? It's the same problem. At the end these are the same things that Ahmet said. Thus when we look at these photographs actually you are the one who is making this representation and this is your story. However many people we listen to and use their words, voices and images, we are the ones making those choices and in fact we are again the ones making that representation, but both in oral history and photography, and especially in photography as I've mentioned before, the problem is that in general the user, the viewer, the reader is thinking that this is the reality, a one-to-one representation; thinking that this is how the young people in Zonguldak are... But surely it never is. This problem is always there and always will be. And we must accept that, this is the work we do.

YK: Actually that is how I see it too, beyond the question of whether or not there is representation, I think this place is enabling a public discussion about youth which unfortunately does not happen much. I think that beyond the question of whether or not there is representation here, the fact that it is creating this discussion is very important.

Audience 6: Ahmet, this is kind of how I understood what you said in the beginning: There is nothing in these photographs that say, the young people in Zonguldak for instance are so and so. When asked 'How?' it does not lead to a logical series of words, or to familiar stereotypes like "the youth is conservative, the youth is guilty, the youth is Atatürk advocates" etc. That is, in these photographs you don't represent the youth in the usual way or in a very easily recognizable way. That is how I understood what you said in the beginning.

AP: Could you rephrase that question?

Audience 6: It is not possible to say youth in Zonguldak are so and so looking at these photographs.

AP: That's a compliment of course. It's like playing with this. Yesterday somebody said that there is a very strong understatement in your work and I really feel that

olmadığını, dünyanın o bölgesine ya da şimdi burada olduğumuzda bu bölgesine tercüme edilip edilemeyeceğini anlamak istiyorum. Bu bölgede dinle, siyasetle ilgili meselelerle uğraşan insanların kendilerinin temsil edildiğini gördüklerinde ne düşündükleri ve bu imgelerle nasıl ilişki kurduklarını merak ediyorum. Bir yandan örneğin Avrupa’da şu ip atlayan başörtülü kız imgesi karşısında şaşırıp kalıyorlar, bizlere göre belki sıradan bir şey ama yine de beklentilerle uyumayan bir görüntü. Mesela ciddi ilişkileri olan ve evlenmeyi düşünen bazı arkadaşlarım, düğünü sırasında oğlunun terini silen anneyi gösteren şu fotoğraf karşısında “Tanrım, nasıl bir his olduğunu tahmin edebiliyorum” diye düşündüler. Türkiye, gelenekler, aile ve beklentilerle ilgili birçok konuya dokunuyor ve aslında Avrupa’da bu imgeyi anlamaları çok daha zor. Görsel alanda bu meselelerle uğraşmak, oynamak oldukça ilginç ve dediğim gibi gerçek de ortalarda bir yerde duruyor.

AÇ: Konuşmalara ve sizlerden gelen sorulara çok çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten dediğiniz gibi hem araştırma az hem tartışma az olduğundan böyle uzunca ve umarım faydalı bir tartışma oldu.

LN: Herkese geldiği için çok teşekkür ediyoruz.

AP: Çok sağ olun.

somehow that’s very important. Because that’s what I try to use in a way to trigger a thought. Triggering an expectation like “OMG! Did I really see what I just saw?” It’s more about the question than just meeting the expectations. It’s not McDonald’s here you know. It’s not like I get what I ate and thank you so much. I’m not trying to give you some easy food with these images. So I’m still questioning the work and the reaction and for me it’s really interesting. The first time it’s exhibited was in Europe, in Holland, in a country where there are many Turkish people but there are also many preconceived notions of Turkey and of Islam and of this region. So I was very interested to find out if this is understated, does it still translate to that region of the world and now I’m here does it translate to this region of the world? From people, who see themselves being represented having to deal with issues of religion, politics in this region and how did they relate to these images. And it’s really interesting to see both these positions and from one side that people in Europe for example they really get stuck at the image of the rope jumping girl with a scarf and maybe for us it’s just like “OK there is nothing about it” but it’s about representation again like you understand somebody who does jump rope, but you don’t really expect it to be someone like this. For example the image of the wedding, some of my friends, they’re in relationship and they’re thinking about getting married but just to see him sweating and the mother taking off the sweat and thinking “OMG I know exactly how he feels you know”. That really touches lot of things that has to do with Turkey, tradition, family, expectations and in Europe it’s much difficult for them to understand that image. So it’s very interesting to play or to deal with these issues on visual side and like I said truth is somewhere in the middle.

AÇ: We thank you very much for your remarks and questions. As you’ve mentioned because there is little research and little discussion on the subject, this has been a rather long and I hope useful discussion.

LN: We thank everyone for coming.

AP: Thank you very much.

Tütün Deposu
Lüleci Hendek Caddesi No.12
Tophane 34425 İstanbul
www.depoistanbul.net
